

3. kvartal 2018

Delårsrapport

SPAREBANK 1 ØSTLANDET

Talentfesten 2018 – 2,5 millioner kroner delt ut til 90 unge talenter innen kunst, kultur og idrett.

Innholdsfortegnelse

Hovedtall	1
Styrets beretning	2
Resultatregnskap	10
Utvidet resultatregnskap	11
Balanse	12
Endring i egenkapital	13
Kontantstrømoppstilling	15
Noter til regnskapet.....	16
Note 1 Regnskapsprinsipper.....	16
Note 2 Endringer i konsernsammensetninger	17
Note 3 Segmentinformasjon.....	18
Note 4 Kapitaldekning.....	20
Note 5 Utlån til og fordringer på kunder	22
Note 6 Tap på utlån og garantier	25
Note 7 Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser.....	27
Note 8 Finansielle derivater	28
Note 9 Likviditetsrisiko.....	29
Note 10 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter	29
Note 11 Finansielle instrumenter og motregning	33
Note 12 Andre eiendeler	34
Note 13 Innskudd fra kunder.....	34
Note 14 Verdipapirgjeld	35
Note 15 Annen gjeld og balanseført forpliktelse	36
Note 16 Egenkapitalbevis.....	36
Note 17 Hendelser etter balansedagen.....	37
Resultater fra kvartalsregnskapene.....	38
Alternative resultatmål	39
Finanskalender 2019.....	41
Kontaktinformasjon	41

Hovedtall

	01.01-30.09 2018		01.01-30.09 2017		Året 2017	
	Beløp	Prosent ¹⁾	Beløp	Prosent ¹⁾	Beløp	Prosent ¹⁾
Resultatsammendrag (mill. kroner og prosent av gj.sn.forv.kap.)						
Netto renteinntekter	1 530	1,77 %	1 454	1,86 %	1 956	1,86 %
Netto provisjons- og andre inntekter	973	1,12 %	949	1,22 %	1 263	1,20 %
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	284	0,33 %	134	0,17 %	277	0,26 %
Sum netto inntekter	2 787	3,22 %	2 537	3,25 %	3 496	3,32 %
Sum driftskostnader	1 375	1,59 %	1 348	1,73 %	1 898	1,81 %
Driftsresultat før tap på utlån og garantier	1 412	1,63 %	1 190	1,53 %	1 598	1,52 %
Tap på utlån og garantier	24	0,03 %	-7	-0,01 %	-20	-0,02 %
Driftsresultat før skatt	1 388	1,60 %	1 196	1,53 %	1 618	1,54 %
Skattekostnad	297	0,34 %	270	0,35 %	356	0,34 %
Resultat etter skatt	1 092	1,26 %	926	1,19 %	1 263	1,20 %
Renter hybridkapital (etter skatt)	10	0,01 %	9	0,01 %	13	0,01 %
Periodens resultat inkl. renter hybridkapital	1 082	1,25 %	916	1,17 %	1 250	1,19 %
Lønnsomhet						
Egenkapitalavkastning ²⁾	11,1 %		10,1 %		10,2 %	
Kostnadsprosent ²⁾	49,3 %		53,1 %		54,3 %	
Balansetall						
Brutto utlån til kunder	98 259		88 945		90 460	
Brutto utlån til kunder inkl. utlån overført til kredittforetak ²⁾	138 153		126 919		129 535	
Utlånsvekst siste 12 mnd ²⁾	10,5 %		9,4 %		9,1 %	
Utlånsvekst siste 12 mnd inkl. utlån overført til kredittforetak ²⁾	8,9 %		7,9 %		8,4 %	
Innskudd fra kunder	70 251		65 268		65 985	
Innskuddsvekst siste 12 mnd ²⁾	7,6 %		5,1 %		4,6 %	
Innskuddsdekning ²⁾	71,5 %		73,4 %		72,9 %	
Innskuddsdekning inkl. utlån overført til kredittforetak siste 12 mnd ²⁾	50,9 %		51,4 %		50,9 %	
Akkumulert snitt forvaltningskapital	115 830		104 267		105 157	
Forvaltningskapital	121 319		106 312		108 321	
Forretningskapital ²⁾	161 212		144 286		147 396	
Tap og mislighold						
Tap på utlån i prosent av brutto utlån ²⁾	0,0 %		0,0 %		0,0 %	
Brutto misligholdte engasjement i prosent av brutto utlån ²⁾	0,4 %		0,3 %		0,3 %	
Brutto øvrige tapsutsatte engasjement i prosent av brutto utlån ²⁾	0,2 %		0,3 %		0,3 %	
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement i prosent av brutto utlån ²⁾	0,4 %		0,4 %		0,4 %	
Soliditet og likviditet						
Ren kjernekapitaldekning	15,9 %		16,9 %		16,8 %	
Kjernekapitaldekning	16,7 %		17,8 %		17,7 %	
Kapitaldekning	18,7 %		19,9 %		20,5 %	
Netto ansvarlig kapital	14 077		13 423		14 138	
Egenkapitalprosent ²⁾	11,4 %		12,2 %		12,3 %	
Uvektet kjernekapitalandel	7,2 %		7,3 %		7,1 %	
LCR ³⁾	157,6 %		111,7 %		114,0 %	
LCR i NOK ³⁾	157,9 %		113,4 %		113,0 %	
LCR i EUR ³⁾	703,9 %		I.A.		I.A.	
Bemanning						
Antall årsverk ved utgangen av perioden	1 146		1 102		1 109	
Egenkapitalbevis						
Børskurs (i kr)	90,20		85,50		90,50	
Børsverdi (mill. kroner)	9 668		9 164		9 700	
Bokført egenkapital per EK-bevis konsern ²⁾	83,84		79,46		81,14	
Resultat per EK-bevis, i kr ⁴⁾	6,85		5,83		7,92	
Pris/resultat per EK-bevis ²⁾	9,85		10,97		11,43	
Pris/bokført egenkapital ²⁾	1,08		1,08		1,12	

1) Beregnet i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

2) Alternative resultatmål er definert i eget kapittel.

3) Liquidity Coverage Ratio: Måler størrelsen på bankenes likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stresssituasjon.

4) Resultat etter skatt for kontrollerende eierinteresser * eierandelsbrøk 30.09.2018/antall EKB 30.09.2018

Styrets beretning

3. kvartal 2018 (Konserntall. Tall i parentes gjelder for tilsvarende periode i 2017)

- Resultat etter skatt: 362 (377) mill. kroner
- Egenkapitalavkastning: 10,8 (12,0) prosent
- Netto renteinntekter: 524 (498) mill. kroner
- Netto provisjons- og andre inntekter: 316 (325) mill. kroner
- Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser: 90 (100) mill. kroner
- Sum driftskostnader: 457 (433) mill. kroner
- Tap på utlån og garantier: 12 (14) mill. kroner

Per 30. september 2018 (Konserntall. Tall i parentes gjelder for tilsvarende periode i 2017)

- Resultat etter skatt: 1 092 (926) mill. kroner
- Egenkapitalavkastning: 11,1 (10,1) prosent
- Resultat per egenkapitalbevis: 6,85 (5,83) kroner
- Netto renteinntekter: 1 530 (1 454) mill. kroner
- Netto provisjons- og andre inntekter: 973 (949) mill. kroner
- Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser: 284 (134) mill. kroner
- Sum driftskostnader: 1 375 (1 348) mill. kroner
- Tap på utlån og garantier: 24 (Inngang på 7) mill. kroner
- Ren kjernekapitaldekning: 15,9 (16,9) prosent

Som første bank i Norge deler SpareBank 1 Østlandet overskuddet med kundene sine og utbetalte 20. april 204 mill. kroner i kundeutbytte til bankens låne- og innskuddskunder. Bankens visjon er *Sammen om å skape*. Å gi tilbake til kundene i form av kundeutbytte er i tråd med SpareBank 1 Østlandets grunnverdier.

Konsernet SpareBank 1 Østlandet

Konsernet består av SpareBank 1 Østlandet og de 100 prosent eide datterselskapene EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS, EiendomsMegler 1 Oslo Akershus AS, EiendomsMegler 1 Oslo AS (datterdatter), Youngstorget 5 AS og Vato AS, samt det 95 prosent eide datterselskapet SpareBank 1 Finans Østlandet AS. Videre består konsernet av det 70,7 prosent eide holdingselskapet SpareBank 1 Østlandet VIT AS, som igjen eier 100 prosent av aksjene i SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS og TheVIT AS. Regnskapene til ovennevnte selskaper konsolideres fullt ut i konsernregnskapet til SpareBank 1 Østlandet.

SpareBank 1 Østlandet eier 12,4 prosent av SpareBank 1 Gruppen AS, 18,0 prosent av SpareBank 1 Banksamarbeidet DA, 20,5 prosent av SpareBank 1 Kredittkort AS, 20,0 prosent av SMB Lab AS, 23,7 prosent av KOMM-IN AS og 20,0 prosent av Betr AS, samt 21,2 prosent av SpareBank 1 Betaling AS. Videre eier banken 21,1 prosent av SpareBank 1 Boligkreditt AS og 12,4 prosent av SpareBank 1 Næringskreditt AS (kredittforetakene). Resultatene fra ovennevnte selskaper resultatføres i bankens konsernregnskap tilsvarende bankens eierandel. Konsernet avlegger regnskapet etter internasjonale regnskapsstandarder vedtatt av EU (IAS 34).

Konsernresultat for 3. kvartal 2018

Konsernet SpareBank 1 Østlandets resultat etter skatt ble 362 (377) mill. kroner, mot 416 mill. kroner i 2. kvartal 2018. Egenkapitalavkastningen ble 10,8 (12,0) prosent, mot 12,9 prosent i 2. kvartal 2018.

Netto renteinntekter ble 524 (498) mill. kroner mot 511 mill. kroner i 2. kvartal 2018. Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig

forvaltningskapital ble 1,73 (1,85) prosent, mot 1,75 prosent i 2. kvartal 2018.

Netto provisjons- og andre inntekter ble 316 (325) mill. kroner mot 334 mill. kroner i 2. kvartal 2018. Provisjonsinntektene fra kredittforetakene utgjorde 82 (100) mill. kroner, mot 88 mill. kroner i 2. kvartal 2018.

Reduksjonen på 6 mill. kroner i forhold 2. kvartal 2018 skyldes i hovedsak høyere innlånskostnader hos kredittforetakene som følge av høyere underliggende renter på kredittforetakenes innlån. Inntekter fra eiendomsmegling utgjorde 83 (74) mill. kroner, som er en reduksjon fra 96 mill. kroner i 2. kvartal 2018. Inntekter fra regnskapstjenester utgjorde 39 (29) mill. kroner, som er en reduksjon fra 45 mill. kroner i 2. kvartal 2018.

Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser ble 90 (100) mill. kroner, mot 149 mill. kroner i 2. kvartal 2018. Reduksjonen fra 2. kvartal 2018 skyldes i stor grad oppskrivning av regnskapsførte verdier med 59 mill. kroner i forbindelse med fusjonen mellom Vipps AS, BankAxept AS og BankID Norge AS.

Sum driftskostnader ble 457 (433) mill. kroner, som er en reduksjon fra 468 mill. kroner i 2. kvartal 2018. Reduksjonen på 11 mill. kroner fra 2. kvartal 2018 skyldes både reduserte kostnader i morbank og i døtre. Morbanken er redusert med 5 mill. kroner som i hovedsak skyldes lavere kostnader knyttet til markedsføring som følge av kundeutbyttekampanje i 2. kvartal. EiendomsMegler 1 Oslo Akershus ble redusert med 8 mill. kroner i hovedsak som følge av engangseffekt i 2. kvartal knyttet til nedskrivninger av et IT-prosjekt i EM1-alliansen.

Tap på utlån og garantier utgjorde 12 (14) mill. kroner, mot 7 mill. kroner i 2. kvartal 2018.

Konsernresultat per 30. september 2018

Konsernresultat etter skatt hittil i år per 30. september var 1 092 (926) mill. kroner. Egenkapitalavkastningen ble 11,1 (10,1) prosent.

Spesifikasjon av konsernresultat etter skatt i mill. kroner	30.09.18	30.09.17
Resultat etter skatt i morbanken	1 194	826
Mottatt utbytte fra datterselskaper og tilknyttede selskaper	-368	-243
Resultatandeler fra:		
SpareBank 1 Gruppen AS	120	137
Bank 1 Oslo Akershus AS (til og med Q1-17)	0	119
SpareBank 1 Boligkreditt AS	2	-34
SpareBank 1 Næringskreditt AS	2	1
EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS	13	15
EiendomsMegler 1 Oslo Akershus - Konsern	4	-1
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	107	91
SpareBank 1 Østlandet VIT - Konsern ¹⁾	-3	1
SpareBank 1 Kredittkort AS	20	12
SpareBank 1 Betaling AS	-8	3
Øvrige konsernposter	9	1
Resultat etter skatt for konsernet	1 092	926

1) Tallene for 30.09.2017 er kun for SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS

Netto renteinntekter

Netto renteinntekter ble 1 530 (1 454) mill. kroner. Netto renteinntekter må ses i sammenheng med provisjonsinntekter fra lån og kreditter overført til deleide kredittforetak (inntektsføres som provisjoner) på totalt 276 (267) mill. kroner. Samlede netto renteinntekter og provisjonsinntekter fra kredittforetakene ble 1 806 (1 721) mill. kroner. Økningen skyldes i hovedsak vekst i utlån og innskudd, samt høyere provisjonsinntekter fra kredittforetakene. Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital ble 1,77 (1,86) prosent.

Netto provisjons- og andre inntekter

Netto provisjons- og andre inntekter ble 973 (949) mill. kroner. Økningen skyldes i hovedsak økte inntekter fra eiendomsmegling og provisjonsinntekter fra kredittforetak.

Mill. kroner	30.09.18	30.09.17
Betalingsformidling	103	99
Fonds- og forsikringsprovisjon	146	145
Provisjon fra kredittforetak	276	267
Provisjonsinntekter fra kredittkort	50	46
Eiendomsmegling	246	227
Regnskaps tjenester	121	116
Øvrige inntekter	31	48
Netto provisjons- og andre inntekter	973	949

For mer utfyllende informasjon om de ulike resultatenehetene i konsernet vises det til note 3 «Segmentinformasjon».

Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser

Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser ble 284 (134) mill. kroner.

Mill. kroner	30.09.18	30.09.17
Utbytte fra andre enn konsernselskaper	13	11
Netto resultat fra eierinteresser	141	118
Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser	131	6
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	284	134

Utbytte på 13 (11) mill. kroner består hovedsakelig av utbytte fra Totens Sparebank på 12 (9) mill. kroner.

Netto resultat fra eierinteresser utgjorde 141 (118) mill. kroner.

Resultatandeler	30.09.18	30.09.17
SpareBank 1 Gruppen AS	120	137
SpareBank 1 Boligkreditt AS	2	-34
SpareBank 1 Næringskreditt AS	2	1
SpareBank 1 Kredittkort AS	20	12
SpareBank 1 Betaling AS	-8	3
Øvrige konsernposter	6	0
Netto resultat fra eierinteresser	141	118

Økningen på 23 mill. kroner skyldes at resultatene fra SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Kredittkort AS har bedret seg i forhold til fjoråret, hvor spesielt resultatet fra SpareBank 1 Boligkreditt AS i fjor var preget av negative verdijusteringer på basisswapper. I motsatt retning trekker resultatsvekkelse i SpareBank 1 Gruppen AS hittil i år.

Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser ble 131 (6) mill. kroner. Økningen skyldes i stor grad oppskrivning av regnskapsførte verdier med 59 mill. kroner hos SpareBank 1 Østlandet i forbindelse med fusjonen mellom Vipps AS, BankAxept AS og BankID Norge AS.

Det vises for øvrig til note 7 «Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser». For ytterligere beskrivelse av implementeringen av IFRS 9 vises det til note 43 i årsrapporten for 2017.

Driftskostnader

Sum driftskostnader ble 1 375 (1 348) mill. kroner og utgjorde 49,3 (53,1) prosent av netto inntekter.

Mill. kroner	30.09.18	30.09.17
Personalkostnader	764	702
Av-/nedskrivninger	79	62
IKT-kostnader	197	196
Markedsføring	91	82
Driftskostnader faste eiendommer	63	68
Øvrige driftskostnader	180	238
Sum driftskostnader	1 375	1 348

Økningen i driftskostnader på 27 mill. kroner skyldes i hovedsak at konsernet hadde en netto inntektsføring av pensjonskostnader i første kvartal 2017 på 41 mill. kroner. Dette skyldtes en kombinasjon av at tidligere Bank 1 Oslo Akershus AS (B1OA) avvirket sin ytelsespensjonsordning 1. januar 2017, med en gevinst på 53 mill. kroner og etterberegninger av pensjonskostnader for 2016 i Sparebanken Hedmark med 12 mill. kroner. Videre er kostnader i forbindelse med fusjonen- og børsnoteringen redusert fra 65 mill. kroner per 30.09.2017 til 3 mill. kroner per 30.09.2018.

Justert for ovennevnte inntektsføring av pensjonskostnader og reduksjon av fusjons- og børsnoteringskostnader, så har konsernets driftskostnader økt med 48 mill. kroner i forhold til fjoråret. Kostnadsøkningen er i stor grad knyttet til økt satsning og aktivitetsnivå i datterselskapene.

Per 30.09.2018 var det 1 146 (1 102) årsverk i konsernet. Bemanningsøkningen er knyttet til datterselskapene (i hovedsak SpareBank 1 Østlandet VIT konsern).

Tap på utlån og garantier

Fra 1. januar 2018 ble ny tapsmodell etter IFRS 9 implementert, denne erstatter tidligere tapsmodell etter IAS 39. Det vises til note 43 i årsrapporten 2017 for en beskrivelse av den nye tapsmodellen.

Konsernet hadde per 30.09.2018 en tapskostnad på 24 (inngang på 7) mill. kroner. Netto inngang på tap per 30.09.2017 skyldtes i hovedsak en reduksjon av gruppevise nedskrivninger på 24 mill. kroner. Tap på utlån og garantier fordeler seg som følger:

Spesifikasjon av periodens tapskostnad i mill. kroner	Totalt	PM	BM	SBIFØ
Endring avsetning til tap	5	3	4	6
Konstaterte tap som det tidligere år er foretatt individuelle nedskrivninger på	7	3	4	0
Konstaterte tap som det tidligere år ikke er foretatt individuelle nedskrivninger på	21	3	3	14
-Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	9	2	0	8
Periodens tapskostnad	24	8	4	12

Av konsernet SpareBank 1 Østlandets samlede utlån, inkludert lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS, består 74 prosent av utlån til personmarkedet, som hovedsakelig er boliglån. Bedriftsmarkedsporføljen er uten eksponering mot olje- og gassnæringen, og for øvrig karakterisert av lav risiko.

Kredittrisiko

Per 30.09.2018 utgjorde brutto misligholdte engasjement 351 (284) mill. kroner. Dette tilsvarte 0,4 (0,3) prosent av brutto utlån. Brutto øvrige tapsutsatte (ikke misligholdte) engasjement utgjorde 151 (250) mill. kroner. Dette tilsvarte 0,2 (0,3) prosent av brutto utlån.

Avsetningsgraden, målt som individuelle nedskrivninger i prosent av brutto engasjement, var 18 (19) prosent for misligholdte engasjementer og 42 (39) for øvrige tapsutsatte engasjementer. Avsetningsgraden vil variere over tid, avhengig av verdien av engasjementenes sikkerhetsdekning.

Balanseført tapsavsetning på utlån var per 30.09.2018 415 mill. kroner, mot 409 mill. kroner per 01.01.2018. For mer utfyllende informasjon om tapsavsetningene vises det til note 6 «Tap på utlån og garantier».

Kredittkvaliteten, målt som sum problemlån i forhold til samlede utlån er bedret fra samme periode i fjor. Samlet utgjorde konsernets problemengasjementer 0,5 (0,6) prosent av brutto utlån. Andelen problemengasjementer er uforandret på 0,4 (0,4) prosent om man inkluderer lån overført til kredittforetakene.

Kredittrisikoprofilen i et fremadskuende perspektiv er tilnærmet uendret siste år, da de underliggende risikoparemeterne har vært stabile for banken totalt sett. Det er en liten økning i risikovektene i personmarkedsporteføljen, samt en liten nedgang i bedriftsmarkedsporteføljen siste år. Styrets vurdering er at konsernets kredittrisiko er lav.

Forvaltningskapital

Forvaltningskapitalen per 30.09.2018 var 121,3 (106,3) mrd. kroner. Samlet forretningskapital, definert som forvaltningskapital tillagt utlån overført til kredittforetakene, var 161,2 (144,3) mrd. kroner.

Utlån til kunder

Brutto utlån til kunder, inklusiv utlån overført til kredittforetakene, var 138,2 (126,9) mrd. kroner. Det var ved utgangen av kvartalet overført lån for 38,4 (36,7) mrd. kroner til SpareBank 1 Boligkreditt AS og 1,5 (1,3) mrd. kroner til SpareBank 1 Næringskreditt AS.

Utlånsvekst siste tolv måneder, inklusiv overførte lån til kredittforetakene, var 11,2 (9,3) mrd. kroner, tilsvarende 8,9 (7,9) prosent. Veksten fordelte seg med 8,2 (6,3) mrd. kroner i personmarkedet og 3,1 (3,0) mrd. kroner i bedriftsmarkedet.

Innskudd fra kunder

Per 30.09.2018 var innskudd fra kunder 70,3 (65,3) mrd. kroner. Innskuddsveksten siste 12 måneder var 5,0 (3,2) mrd. kroner, tilsvarende 7,6 (5,1) prosent. Veksten fordelte seg med 2,8 (0,3) mrd. kroner i personmarkedet og 2,1 (2,9) mrd. kroner i bedriftsmarkedet. Innskuddsdekningen i konsernet var 71,5 (73,4) prosent. Innskuddsdekningen i konsernet, inklusiv utlån overført til kredittforetakene, var 50,9 (51,4) prosent.

Likviditet

Innlån fra kredittinstitusjoner og seniorgjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer (inklusiv ansvarlig lånekapital) var 35,7 (26,7) mrd. kroner, hvorav 33,0 prosent var i Euro. Gjennomsnittlig løpetid på konsernets langsiktige finansiering var 4,2 (3,8) år. Gjennomsnittlig løpetid på alle innlån var 4,0 (3,2) år.

Konsernet hadde per 30.09.2018 reserver til å opprettholde normal drift uten tilgang av ekstern finansiering i markedet i over 18 (12) måneder. LCR (Liquidity Coverage Ratio) var 157,6 (111,7) prosent. Den betydelige økningen er en naturlig konsekvens av bankens Euro-finansiering med større enkeltlinnlån. Det er styrets vurdering at konsernets likviditetsrisiko er lav.

Egenkapitalbevis

Eierandelskapitalen består per 30.09.2018 av 107 179 987 egenkapitalbevis. Bokført verdi per egenkapitalbevis ved utgangen av kvartalet var 83,81 (79,46) kroner og resultat per egenkapitalbevis hittil i år var 6,85 (5,83) kroner. Ved utgangen av kvartalet var børskursen på egenkapitalbevisene 90,20 (85,50) kroner.

Soliditet og kapitaldekning

Konsernets egenkapital på 13,8 (13,0) mrd. kroner og utgjorde 11,4 (12,2) prosent av balansen. Uvektet kjernekapitalandel var 7,2 (7,3) prosent. Det er gjennomført en forenklet revisorkontroll av resultat og balanse i henhold til forskrift. Delårsresultat etter påregnelig skatt og utbytte er derfor medregnet i kapitaldekningen.

Konsernets rene kjernekapitaldekning var ved utgangen av 3. kvartal 15,9 (16,9) prosent. Kjernekapitaldekning og kapitaldekning var henholdsvis 16,7 (17,8) prosent og 18,7 (19,9) prosent. Reduserte kapitaldekningsnivåer skyldes vekst i utlån i tråd med bankens strategi. I tillegg bidrar økte fradrag grunnet økt beholdning av investering i finansiell sektor samt konsolidering av SpareBank 1 Næringskreditt AS. Konsernets langsiktige mål for ren kjernekapitaldekning er 16 prosent.

Rating

SpareBank 1 Østlandets innskudd og senior usikrede gjeld er ratet A1 (negative outlook) av Moody's Investor Service. SpareBank 1 Østlandet er dermed ratet på nivå med de høyest ratede sparebankene i Norge. I siste kredittuttalelse fra Moody's (14. juni 2018) opprettholdes den tidligere ratingen på A1, og ratingutsiktene er fortsatt negative. De negative utsiktene er begrunnet med lovforslaget som ble fremlagt av Finansdepartementet 21. juni 2017 som har til hensikt å gjennomføre EUs krisehåndteringsdirektiv BRRD (Bank Recovery and Resolution Directive) og innskuddsgarantidirektiv i norsk rett. Ratingutsiktene gir uttrykk for at Moody's vurdering av sannsynligheten for offentlig støtte med dette er redusert.

I sin «Banking system outlook – Norway» fra Moody's Investor Service datert 28. august ble utsiktene til den samlede norske banksektoren oppgradert fra negative til stabile utsikter som følge av sterk makroøkonomisk utvikling og forventninger om fortsatt god utvikling i kredittkvaliteten i norske banker.

Morbank

Rapportert resultat

Morbankens resultat etter skatt hittil i år per 30.09.2018 ble 1 194 (826) mill. kroner. Foruten fusjonen med B1OA, så skyldes økningen fra samme periode i fjor hovedsakelig vekst i utlån, økte provisjonsinntekter fra kredittforetakene, økte utbytteutbetalinger og bedret netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser.

Tidligere B1OA ble fusjonert inn i morbanken 1. april 2017. Morbankregnskapet per 30.09.2018 er derfor ikke direkte sammenlignbart med fjorårstallene.

Det er gjennomført en forenklet revisorkontroll av resultat og balanse i henhold til forskrift. Delårsresultat etter påregnelig skatt og utbytte er derfor medregnet i kapitaldekningen. Ren kjernekapitaldekning var per 30.09.2018 på 21,7 (22,5) prosent. Kjernekapitaldekning var 22,5 (23,3) prosent og kapitaldekningen var 24,5 (25,5) prosent.

Morbankens egenkapital var 13,0 (12,1) mrd. kroner og utgjorde 10,8 (11,5) prosent av balansen ved utgangen av kvartalet.

Morbanken har redusert bemanningen fra 705 årsverk til 693 årsverk siste 12 måneder, og fra 763 årsverk siden oppkjøpet av Bank 1 Oslo Akershus ble annonsert ved utgangen av 2015.

Underliggende bankdrift er definert som resultat før tap på utlån eksklusiv verdipapireffekter og utbytte. I tillegg er kostnader knyttet til fusjonen- og børsnoteringen trukket ut.

Underliggende bankdrift i mill. kroner	30.09.18	30.09.17	Endring
Netto renteinntekter	1 279	1 085	17,8 %
Netto provisjons- og andre inntekter	636	549	15,8 %
Sum driftskostnader	-959	-879	9,1 %
Justering: Fusjons- og børsnoteringskostnader	3	53	-94,9 %
Driftsresultat underliggende bankdrift	958	808	18,5 %

Driftsresultat fra den underliggende bankdriften per 30.09.2018 ble 958 (808) mill. kroner. Den underliggende bankdriften viste en forbedring i forhold til fjoråret med 150 mill. kroner tilsvarende 18,5 prosent. Foruten fusjonen med B1OA, så skyldes forbedringen hovedsakelig vekst i utlån og økte provisjoner fra kredittforetakene.

Justert resultat

Da rapportert resultat ikke er direkte sammenlignbart med fjorårstallene oppgis i tillegg justert resultat for å vise mer sammenlignbare tall. Justert resultat viser resultatet for morbanken slik det ville ha vært dersom B1OA hadde vært en del av morbanken gjennom hele 2017 («pro-forma morbank»).

Justert Morbank (Inkl. B1OA)	30.09.18	30.09.17
Netto renteinntekter	1 279	1 222
Netto provisjons- og andre inntekter	636	637
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	507	264
Sum netto inntekter	2 422	2 123
Sum driftskostnader	959	972
Driftsresultat før tap på utlån og garantier	1 463	1 152
Tap på utlån og garantier	12	-26
Driftsresultat før skatt	1 451	1 178
Skattekostnad	257	234
Driftsresultat etter skatt	1 194	944

Justert resultat etter skatt per 30.09.2018 ble 1 194 mill. kroner mot 944 mill. kroner per 30.09.2017.

SpareBank 1 Østlandet har en ambisjon om en kostnadsreduksjon for 2018 på 5 prosent i forhold til kostnadene i pro-forma morbank for 2017. Per 30.09.2018 var sum driftskostnader 959 (972) mill. kroner. Reduksjonen i driftskostnader på 12 mill. kroner per 30.09.2018 tilsvarer 1,3 prosent. Banken forventer at ambisjonen om 5 prosent kostnadsreduksjon vil være nådd ved utgangen av 2018 som følge av at det i 4. kvartal i 2017 påløp betydelige kostnader knyttet til teknisk fusjon og sluttavtaler med ansatte.

Reduksjonen i driftskostnader per 30.09.2018 på 12 mill. kroner skyldes i hovedsak engangseffekter i 2017 med en kombinasjon av kostnader til børs- og fusjonsprosessen og netto inntektsføring av pensjonskostnader. Kostnader i forbindelse med børs- og fusjonsprosessen utgjorde 3 (65) mill. kroner av justert resultat per 30.09.2018, og er med det redusert med 62 mill. kroner. Videre inneholder de justerte kostnadene for 2017 en netto inntektsføring av pensjonskostnader på 41 mill. kroner.

Datterselskaper

Finansieringsselskapet SpareBank 1 Finans Østlandet AS (95 prosent eierandel) fikk per 30.09.2018 et resultat etter skatt på 107 (91) mill. kroner. Resultatøkningen skyldes vekst i utlån og lavere tap. SpareBank 1 Finans Østlandets brutto utlån per 30.09.2018 var 7,8 (7,0) mrd. kroner. Utlånsvekst siste 12 måneder var 11,6 (12,9) prosent.

EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS omsatte hittil i år per 30. september 2018 for 91 (84) mill. kroner og oppnådde et resultat etter skatt på 13 (15) mill. kroner. Resultatnedgangen skyldes økte kostnader som følge av nedskrivning av et IT-prosjekt i EM1-alliansen.

EiendomsMegler 1 Oslo Akershus konsern hadde en omsetning hittil i år per 30. september på 160 (147) mill. kroner og oppnådde et resultat etter skatt på 4 (minus 1) mill. kroner. Resultatforbedringen skyldes i hovedsak økt aktivitetsnivå og omsetning. I motsatt retning trekker økte kostnader som følge av nedskrivning av et IT-prosjekt i EM1-alliansen.

Deleide selskaper

SpareBank 1 Gruppen AS (12,4 prosent eierandel) består av SpareBank 1-alliansens felles produktselskaper innenfor forsikring, fondsforvaltning, fordringsadministrasjon og inndrivelse. Selskapet oppnådde et konsernresultat etter skatt på 970 (1 122) mill. kroner hittil i år. Resultatnedgangen skyldes i all hovedsak lavere finansinntekter, i tillegg til et svakere forsikringsresultat i skadeselskapet som følge av en hard vinter. Egenkapitalavkastningen ble 16,1 (19,4) prosent.

SpareBank 1 Gruppen AS og DNB ASA vedtok 24. september endelig avtale om å slå sammen sine forsikringsvirksomheter. Sammenlåingen gjennomføres ved at DNB Forsikring AS fusjonerer med SpareBank 1 Skadeforsikring AS. Det fusjonerte selskapet vil ha en tilnærmet komplett produktportefølje innenfor risikoforsikring til privat- og SMB-markedet.

I avtalen er det lagt til grunn et bytteforhold på om lag 80 prosent for SpareBank 1 Gruppen, og om lag 20 prosent for DNB. Dette bytteforholdet baserer seg på verdien av de to skadeforsikringselskapene, inklusive verdien av overførte personrisikoprodukter. SpareBank 1 Gruppen AS skal ha en eierandel på 65 prosent og DNB ASA 35 prosent i det nye selskapet. DNB har i tillegg sikret

SpareBank 1 Østlandet og eierne av TheVIT AS etablerte 16. mai et felles holdingselskap, Sparebank 1 Østlandet VIT AS, hvor SpareBank 1 Østlandet eier 70,7 prosent av aksjene. Det nyetablerte selskapet har overtatt 100 prosent av aksjene i SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS og TheVIT AS. Sammen vil selskapene være en betydelig aktør på Østlandet med kompetanse innen økonomi, HR, rådgivning og regnskap. Resultat etter skatt hittil i år per 30.09.2018 for SpareBank 1 Østlandet VIT konsern viste minus 3 (pluss 1) mill. kroner. Fjorårstallene er kun for SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS og er således ikke direkte sammenlignbart med årets resultat. Resultatnedgangen skyldes i hovedsak redusert omsetning i Regnskapshuset, mens TheVIT AS viser underliggende tilfredsstillende lønnsomhetsutvikling.

en opsjon på å kjøpe seg opp til 40 prosent eierandel. Selskapet vil fortsatt være et datterselskap i SpareBank 1 Gruppen AS.

I transaksjonen er det nye skadeselskapet verdsatt til 19,75 mrd. kroner, inklusive verdien av personrisikoprodukter som overføres fra de respektive livselskapene til det nye selskapet. Tilsvarende verdi legges til grunn når DNB skal øke sin eierandel fra 20 til 35 prosent. Kjøpesummen for 15 prosent av aksjene vil derfor være 2,96 mrd. kroner. Basert på tall per 31.12.17 og proforma konsernregnskap, vil fusjonen og ovennevnte transaksjoner samlet sett medføre en økt egenkapital for SpareBank 1 Gruppen på konsernnivå på ca. 6,9 mrd. kroner. SpareBank 1 Østlandets andel av denne økningen utgjør ca. 528 mill. kroner og vil føres over resultatregnskapet eller direkte mot egenkapitalen i konsernregnskapet. Dette gir imidlertid tilnærmet uendret ren kjernekapitaldekning i konsernet.

SpareBank 1 Gruppen AS (morselskapet) vil videre få en skattefri gevinst på ca. 2,65 mrd. kroner som følge av nedsalget til DNB ASA. SpareBank 1 Gruppen AS sitt utbyttegrunnlag øker tilsvarende denne gevinsten. SpareBank 1 Østlandets andel av et eventuelt utbytte på 2,65 mrd. kroner (12,4 prosent), utgjør 329 mill. kroner.

Utbyttet vil redusere verdien av konsernets bokførte verdi av investeringen i SpareBank 1 Gruppen, og dermed også redusere fradraget i ren kjernekapital i kapitaldekningsberegningen.

Konsernets kapitaldekning vil således øke. Basert på konsernets regnskapstall per 30.6.2018 ville dette medføre en økt ren kjernekapitaldekning på anslagsvis 0,4 prosentpoeng. Et eventuelt utbytte fra SpareBank 1 Gruppen AS vil være betinget av kapital situasjonen og beslutninger i selskapets styrende organer og kan ikke gjennomføres før tidligst i andre kvartal 2019. Finanstilsynet har nylig offentliggjort brev til finansdepartementet hvor det foreslås endringer i gjeldende regelverk som vil forhindre finansinstitusjoner å utbetale utbytte basert på interimregnskap. Dersom dette blir vedtatt vil ovennevnte mulige utbytte fra SpareBank 1 Gruppen til eierbankene ikke kunne skje før i 2020. Tilsvarende vil et eventuelt økt utbytte til bankens eiere basert på nedsalget da ikke kunne gjennomføres før i 2021.

SpareBank 1 Boligkreditt AS (21,1 prosent eierandel) er etablert av bankene i SpareBank 1-alliansen for å dra nytte av markedet for obligasjoner med fortrinnsrett. Bankene selger godt sikrede boliglån til selskapet og oppnår reduserte finansieringskostnader. Selskapet oppnådde hittil i år per 30.09.2018 et resultat etter skatt på 39 (minus 138) mill. kroner. Resultatforbedringen skyldes i hovedsak at fjorårstallene i stor grad var påvirket av negativ verdiendring på basisswapper knyttet til egne innlån. Fra 1. januar 2018 har selskapet, som følge av implementering av IFRS 9, endret regnskapsprinsipp for føring av basisswappereffekter. Verdiendringer på basisswapper føres nå over utvidet resultatregnskap i SpareBank 1 Boligkreditt AS, og påvirker dermed

ikke selskapets resultat før skatt eller konsernets resultatandel.

SpareBank 1 Næringskreditt AS (12,4 prosent eierandel) er etablert etter samme modell og med samme administrasjon som SpareBank 1 Boligkreditt AS. SpareBank 1 Næringskreditt har to aksjeklasser med forskjellig rett til utbytte. SpareBank 1 Østlandet inkluderer 6,25 prosent av selskapets resultater i konsernregnskapet, tilsvarende vår andel av selskapets utbytteutbetalinger. Selskapet oppnådde et resultat etter skatt i årets tre første kvartaler på 36 (50) mill. kroner inklusive renter på hybridkapital.

SpareBank 1 Kredittkort AS (20,5 prosent eierandel) er SpareBank 1 alliansens felles kredittkortselskap. Selskapet oppnådde et resultat etter skatt i årets tre første kvartaler på 96 (58) mill. kroner.

SpareBank 1 Betaling AS (21,2 prosent eierandel) er SpareBank 1 alliansens felles selskap for betalingsløsninger, herunder Vipps. BankID og Bank Asept ble besluttet fusjonert med Vipps for å ta opp kampen om de framtidige betalingsløsningene, og fusjonen ble gjennomført i andre kvartal 2018. Selskapet oppnådde etter årets tre første kvartaler et resultat etter skatt på minus 39 (minus 34) mill. kroner. SpareBank 1 Østlandet inntektsførte i andre kvartal 2018 en gevinst på 59 mill. kroner knyttet til den vedtatte fusjonen.

For mer informasjon om regnskapet til de ulike selskapene vises det til kvartalsrapportene tilgjengelig på selskapenes egne hjemmesider.

Minimum Requirement for Own Funds and Eligible Liabilities (MREL)

Finanstilsynet publiserte den 29. juni 2018 et forslag til blant annet finansforetaksloven når det gjelder fastsettelse av MREL-kravet i Norge. Selv om MREL-kravet trer i kraft fra 2019, skal subordineringskravet for kapital som skal inngå i rekapitaliseringsbeløpet (etterstilt gjeld/Tier 3) være oppfylt først ved årsskiftet 2022-23. De endelige konsekvensene av regelverket gjenstår å bli avklart, men foreløpige beregninger tilsier at SpareBank 1 Østlandet har behov for 7-8 mrd. kroner i Tier 3-kapital. Dette behovet anses som overkommelig, og er antagelig moderat i forhold til andre norske banker. Dette følger av blant annet bankens solide kapitaldekning og moderate Pilar 2-krav.

Tier 3 kapital forventes å være dyrere finansiering for banken en seniorobligasjoner utstedt på samme tidspunkt og med samme løpetid. Gitt dagens markedspriser, og bankens historiske finansieringskostnad, forventes erstatningen av seniorobligasjoner med Tier 3-kapital ikke å ha noen vesentlig innvirkning på bankens samlede finansieringskostnader. Høringsnotatet hadde høringsfrist 14. september 2018 og Finanstilsynet vil presentere sitt endelige policyforslag om MREL-kravet til Finansdepartementet innen 1. november 2018.

Utsikter fremover

Selv om økt internasjonal uro i form av risiko for handelskrig og en uavklart Brexit-situasjon kan påvirke norsk økonomi, er makrosituasjonen i Norge god. Norsk økonomi står stødig med stor omstillingsevne, nyskaping og solide statsfinanser.

Regionalt viser de fleste økonomiske nøkkelindikatorer god utvikling. Regionen opplever positiv utvikling i boligpriser, god kredittvekst, avtagende arbeidsledighet og ikke minst god lønnsomhet og økt investeringsvilje i næringslivet. Styret anser dette som fordelaktig for konsernets fortsatte vekstmuligheter og lønnsomhet, samt positivt for en stabil utvikling i kredittrisiko i tiden fremover.

SpareBank 1 Østlandet har en lang historikk som landets mest solide regionsparebank, og soliditeten skal også fremover være et tydelig kjennetegn ved banken gjennom å ha en ren kjernekapitaldekning som ligger over de regionbanker det er naturlig å sammenligne seg med. En høy soliditet bidrar til at banken har stor troverdighet som langsiktig samarbeidspartner for personkunder, næringsliv og

offentlig sektor gjennom skiftende konjunkturer, i tillegg til at det gir et sterkt fundament til å utnytte de vekstmuligheter som bankens hjemmemarked gir.

SpareBank 1 Østlandet har siden fusjonen med Bank 1 Oslo Akershus AS i april 2017 opplevd en solid økning i antall kunder, sterk vekst i utlån og økt lønnsomhet. Bankens distribusjonsmodell med ledende digitale løsninger kombinert med et godt utbygd nettverk av lokalkontorer i sentrale knutepunkter og tettsteder har vist seg å være en god driver for lønnsom vekst. Veksttakten i denne perioden tilsier at banken har økt sin markedsandel i tråd med strategiske målsettinger.

Styret anser at banken fortsatt har lønnsomme vekstmuligheter gjennom sin posisjonering i Norges mest interessante markedsområde. Styret har et sterkt fokus på å balansere soliditet, lønnsomhet og vekst. Dette vil skje gjennom riktig kapitalallokering, konkurransedyktig utbyttensnivå og effektiv bruk av kapitalmarkedet for å skape verdier for regionen, eiere, kunder og ansatte.

Styret i SpareBank 1 Østlandet

Hamar, 25. oktober 2018

Resultatregnskap

Morbank					Konsern						
01.07-30.09			01.01-30.09		(mill. kroner)	Noter	01.01-30.09		01.07-30.09		
2017	2017	2018	2017	2018			2018	2017	2018	2017	2017
0	0	464	0	1 452	Renteinntekter målt til virkelig verdi		1 452	0	464	0	0
2 642	729	312	1 903	814	Renteinntekter målt til amortisert kost		1 067	2 419	400	809	3 238
1 134	312	340	818	987	Rentekostnader		989	964	340	310	1 282
1 508	417	437	1 085	1 279	Netto renteinntekter		1 530	1 454	524	498	1 956
807	240	216	565	669	Provisjonsinntekter		913	885	299	311	1 197
57	17	22	38	58	Provisjonskostnader		73	75	23	27	102
31	7	9	23	25	Andre driftsinntekter		132	140	40	42	168
782	231	202	549	636	Netto provisjons- og andre inntekter		973	949	316	325	1 263
11	0	0	11	13	Utbytte fra andre enn konsernselskaper	7	13	11	0	0	11
275	-0	1	252	364	Netto resultat fra eierinteresser	7	141	118	58	82	194
48	18	32	-18	131	Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser	7	131	6	32	19	72
334	19	33	244	507	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser		284	134	90	100	277
2 624	667	672	1 879	2 422	Sum netto inntekter		2 787	2 537	930	923	3 496
684	167	168	460	498	Personalkostnader		764	702	259	233	1 010
57	15	17	40	51	Avskrivninger		79	62	24	21	84
548	128	133	379	410	Andre driftskostnader		531	584	173	179	804
1 289	311	318	879	959	Sum driftskostnader		1 375	1 348	457	433	1 898
1 335	356	354	1 000	1 463	Driftsresultat før tap på utlån og garantier		1 412	1 190	473	491	1 598
-39	6	4	-19	12	Tap på utlån og garantier	6	24	-7	12	14	-20
1 373	351	350	1 019	1 451	Driftsresultat før skatt		1 388	1 196	461	476	1 618
272	88	86	193	257	Skattekostnad		297	270	99	99	356
1 102	263	264	826	1 194	Resultat etter skatt		1 092	926	362	377	1 263
					Kontrollerende eierinteresser		1 086	920	360	375	1 257
					Ikke-kontrollerende eierinteresser		5	6	1	1	6
					Resultat per egenkapitalbevis (i hele kroner)		6,85	5,83			7,92

Utvidet resultatregnskap

Morbank					Konsern						
Året	01.07-30.09		01.01-30.09			01.01-30.09		01.07-30.09		Året	
2017	2017	2018	2017	2018	(mill. kroner)	Noter	2018	2017	2018	2017	
1 102	263	264	826	1 194	Resultat etter skatt		1 092	926	362	377	1 263
-7	0	0	0	0	0 Estimataavvik pensjoner		0	0	0	0	-7
2	0	0	0	0	0 Skatteeffekt estimataavvik pensjoner		0	0	0	0	2
0	0	12			Verdiendring på verdipapirgjeld utpekt til virkelig verdi knyttet til						
0	0	-3	0	-1	3 bankens egen kredittrisiko		3	0	12	0	0
0	0				-1 Skatteeffekt knyttet til endringer i virkelig verdi på verdipapirgjeld		-1	0	-3	0	0
0	0	0	0	0	Andeler av utvidet resultat i tilknyttede selskaper og						
0	0	0	0	0	0 felleskontrollert virksomhet		1	0	0	1	3
-6	0	9	0	2	Sum poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat		3	0	9	1	-3
75	27	0	48	0	0 Verdiendring på finansielle eiendeler tilgj. for salg		0	58	0	35	77
-1	0	0	9	0	Finansielle eiendeler tilgj. for salg overført resultatet						
					0 ved nedskrivning for varig verdifall		0	9	0	0	-1
					Finansielle eiendeler tilgj. for salg overført resultatet						
11	0	0	0	0	0 ved realisasjon		0	0	0	0	11
0	0	-2	0	1	1 Netto virkelig verdi-justering av utlån ført over utvidet resultat		1	0	-2	0	0
0	0	0	0	0	0 Skatteeffekt på verdi-justering av utlån ført over utvidet resultat		0	0	0	0	0
0	0	-9	0	-42	Verdiendring på sikringsderivater knyttet til endring i basisswap		-42	0	-9	0	0
0	0	2	0	10	10 Skatteeffekt på verdiendring knyttet til basisswapeffekter		10	0	2	0	0
0	0	0	0	0	Andeler av utvidet resultat i tilknyttede selskaper og						
0	0	0	0	0	0 felleskontrollert virksomhet		-15	7	-3	7	2
86	27	-8	57	-30	Sum poster som vil bli reklassifisert til resultat		-45	73	-11	42	90
80	27	1	57	-28	Sum resultatposter ført mot egenkapitalen		-42	74	-2	43	87
1 182	290	265	883	1 166	Totalresultat for perioden		1 050	1 000	360	420	1 350
					Kontrollerende eierinteresser		1 045	994	358	418	1 344
					Ikke-kontrollerende eierinteresser		5	6	1	1	6

Balanse

Morbank				Konsern			
2017	30.09.2017	30.09.2018	(mill. kroner)	Noter	30.09.2018	30.09.2017	2017
EIENDELER							
672	658	288	Kontanter og fordringer på sentralbanker		288	658	673
7 669	7 720	8 615	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		2 057	1 712	1 808
83 030	81 599	90 156	Utlån til og fordringer på kunder	5,6	97 896	88 565	90 098
8 883	8 838	14 242	Sertifikater, obligasjoner og rentefond	10	14 242	8 838	8 883
582	578	377	Finansielle derivater	8,10,11	377	578	582
494	455	601	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	10	606	456	495
3 336	3 122	3 539	Investering i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet		3 998	3 680	3 929
1 370	1 218	1 369	Investering i datterselskaper		0	0	0
0	0	0	Eiendeler holdt for salg		0	5	0
365	375	340	Eiendom, anlegg og utstyr		544	580	578
100	95	98	Goodwill og andre immaterielle eiendeler		402	362	366
3	20	0	Eiendel ved utsatt skatt		0	0	0
645	534	574	Andre eiendeler	12	907	878	910
107 149	105 209	120 198	Sum eiendeler		121 319	106 312	108 321
FORPLIKTELSE							
2 288	1 442	2 192	Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner		2 191	1 438	2 286
66 013	65 298	70 277	Innskudd fra og gjeld til kunder	13	70 251	65 268	65 985
23 686	24 077	32 358	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	10,14	32 358	24 077	23 686
307	305	442	Finansielle derivater	8,10,11	442	305	307
314	246	331	Forpliktelser ved periodeskatt		396	282	358
0	0	2	Forpliktelser ved utsatt skatt		136	106	122
431	519	535	Annen gjeld og balanseført forpliktelse	15	670	640	541
1 706	1 205	1 102	Ansvarlig lånekapital	10,14	1 102	1 205	1 706
94 743	93 092	107 238	Sum gjeld		107 546	93 321	94 990
EGENKAPITAL							
5 359	5 359	5 359	Egenkapitalbevis	18	5 359	5 359	5 359
547	547	547	Overkursfond	18	547	547	547
1 584	1 884	2 406	Utjevningfond	18	2 406	1 869	1 584
424	0	0	Utbytte		0	0	424
3 432	3 509	3 826	Grunnfondskapital		3 826	3 509	3 432
165	172	166	Annen innskutt egenkapital		166	165	165
20	24	17	Gavefond		17	24	20
279	247	261	Fond for urealiserte gevinster		263	257	281
204	0	0	Kundeutbytte		0	0	204
400	400	400	Hybridkapital		400	400	400
-8	-26	-22	Renter hybridkapital		-40	-26	-30
0	0	0	Annen egenkapital		734	833	883
			Ikke-kontrollerende eierinteresser		94	53	62
12 406	12 117	12 960	Sum egenkapital		13 773	12 991	13 331
107 149	105 209	120 198	Sum gjeld og egenkapital		121 319	106 312	108 321

Styret i SpareBank 1 Østlandet

Hamar, 25. oktober 2018

Endring i egenkapital

Morbank

(mill. kroner)	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital						Hybridkapital	Sum egenkapital
	Egenkapitalbevis	Overkursfond	Annen innskutt EK	Grunnfonds-kapital ¹⁾	Utjevningss-fond ²⁾	Gavefond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Utbytte		
Egenkapital per 01.01.2017	5 310	520	0	3 313	974	33	134	0	148	0	10 430
Egenkapitalbevis emmitert og overført eiere	49	27									76
Egenkapital tilført ved fusjon med B10A			172		353						525
Hybridkapital										400	400
Renter på hybridkapital								-26			-26
Resultat for regnskapsåret				203	557		66				826
Endring fond for vurderingsforskjeller							48				48
Utbetalt utbytte									-148		-148
Utdelt gaver av resultat 2016				-6							-6
Utdelt fra gavefond 2017							-9				-9
Egenkapital per 30.09.2017	5 359	547	172	3 509	1 884	24	247	-26	0	400	12 117
Egenkapital per 01.01.2017	5 310	520	0	3 313	974	33	134	0	148	0	10 430
Egenkapitalbevis emmitert og overført eiere	49	27									76
Egenkapital tilført ved fusjon med B10A			165		338						503
Hybridkapital										400	400
Renter hybridkapital								-8			-8
Resultat for regnskapsåret				335	696		70				1 102
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning				-6							-6
Fond for urealiserte gevinster							75				75
Utbetalt utbytte									-148		-148
Utdelt gaver av resultat 2016				-6							-6
Utdelt fra gavefond 2017							-13				-13
Egenkapital per 31.12.2017	5 359	547	165	3 636	2 008	20	279	-8	0	400	12 406
Egenkapital per 01.01.2018	5 359	547	165	3 636	2 008	20	279	-8	0	400	12 406
IB korr. knyttet til overgangsregler ved innføring av IFRS 9				11	23						35
Ompostering av betalte renter hybridkapital			1		3			-4			0
Ompostering av estimatavvik etter skatt på pensjoner				4	-4						0
Korrigert EK per 01.01.2018	5 359	547	166	3 652	2 031	20	279	-12	0	400	12 440
Egenkapitalbevis emmitert og overført eiere											0
Hybridkapital											0
Renter etter skatt på hybridkapital								-10			-10
Resultat for regnskapsåret				394	819		-18				1 194
Verdiendringer på kredittspread og basisswapelementer				-9	-20						-29
Verdiendringer på boliglån til virkelig verdi				0	1						1
Utbetalt utbytte				-204	-424						-629
Utdelt gaver av resultat 2017				-6							-6
Utdelt fra gavefond 2018							-3				-3
Egenkapital per 30.09.2018	5 359	547	166	3 826	2 406	17	261	-22	0	400	12 960

Konsern

(mill. kroner)	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital					Utbytte ²⁾	Hybrid-kapital	Minoritets-interesse	Sum egenkapital
	Egenkapital-bevis	Overkurs-fond	Annen innskutt FK	Grunnfonds-kapital ¹⁾	Utjevning-fond ²⁾	Gavefond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital				
Egenkapital per 01.01.2017	5 310	520	0	3 313	974	33	134	1 228	148	400	47	12 107
Korrigeringer av IB i TS								-8				-8
Korrigert egenkapital per 01.01.2017	5 310	520	0	3 313	974	33	134	1 220	148	400	47	12 099
Egenkapitalbevis emmitert og overført eiere	49	27									5	81
Egenkapital tilført ved fusjon med B1OA			165		338			-503				0
Resultat for regnskapsåret				203	557		66	96			5	926
Øvrige poster som ikke vil bli reklassifiser til resultat i TS/FKV								0				0
Endring fond for vurderingsforskjeller							58					58
Øvrige poster som vil bli reklassifisert til resultat i TS og FKV								7				7
Rentekostnader hybridkapital datter								-13				-13
Endring i eierandel konsernselskaper								-1				-1
Utbetalt utbytte									-148		-4	-152
Utdelt gaver av resultat 2016				-6								-6
Utdelt fra gavefond 2017							-9					-9
Egenkapital per 30.09.2017	5 359	547	165	3 509	1 869	24	257	807	0	400	53	12 991
Egenkapital per 01.01.2017	5 310	520	0	3 313	974	33	134	1 228	148	400	47	12 107
Korrigeringer av IB i TS ³⁾								-8				-8
Korrigert egenkapital per 01.01.17	5 310	520	0	3 313	974	33	134	1 220	148	400	47	12 099
Egenkapitalbevis og aksjer emmitert	49	27									13	89
Egenkapital tilført ved fusjon med B1OA			165		338			-503				0
Resultat for regnskapsåret				335	696		70	155			6	1 263
Estimataavvik etter skatt på pensjonsordning				-6								-6
Øvrige poster som ikke vil bli reklassifiser til resultat i TS/FKV								3				3
Endring fond for vurderingsforskjeller							77					77
Øvrige poster som vil bli reklassifisert til resultat i TS og FKV								11				11
Rentekostnader fondsobligasjon								-17				-17
Endring i konsernselskaper ⁴⁾								-16				-16
Utbetalt utbytte									-148		-4	-152
Utdelt gaver av resultat 2016				-6								-6
Utdelt fra gavefond 2017							-13					-13
Egenkapital per 31.12.2017	5 359	547	165	3 636	2 008	20	281	853	0	400	62	13 331
Egenkapital per 01.01.2018	5 359	547	165	3 636	2 008	20	281	853	0	400	62	13 331
IB korrigerering morbank			1	15	23			-4				35
IB korrigeringer døtre								-19				-19
IB korrigeringer TS/FKV								-3				-3
Korrigert egenkapital per 01.01.18	5 359	547	166	3 651	2 031	20	281	826	0	400	62	13 343
Egenkapitalbevis og aksjer emmitert												0
Resultat for regnskapsåret				394	819		-18	-108			5	1 092
Verdiendringer på kredittspread og basisswapelementer				-9	-20							-29
Verdiendringer på boliglån til virkelig verdi				0	1							1
Øvrige poster i utvidet resultat fra TS/FKV								-14				-14
Tilførsel fra ny minoriet											33	33
Fond for urealiserte gevinster												0
Renter etter skatt på hybridkapital								-10				-10
Utbetalt utbytte				-204	-424						-6	-634
Utdelt gaver av resultat 2017				-6								-6
Utdelt fra gavefond 2018							-3					-3
Egenkapital per 30.09.2018	5 359	547	166	3 826	2 406	17	263	695	0	400	94	13 773

1) Beløp overført til grunnfondskapital inkluderer avsatt kundeutbytte.

2) Beløp overført til utjevningfond inkluderer avsatt utbytte.

3) Korrigeringer er knyttet til endringer i foreløpig regnskap for regnskapsåret og endelig regnskap i SpareBank 1 Gruppen.

4) Endring i konsernselskaper skyldes i hovedsak at det i SpareBank 1 Gruppen over år var avsatt for lite til fond for selvbærende ordninger. Feilen ble korrigert direkte mot egenkapitalen. Andelen som tilfaller SpareBank 1 Østlandet ble -14 mill.kr

Kontantstrømoppstilling

Morbank			Konsern			
2017	30.09.17	30.09.18 (mill. kroner)	30.09.18	30.09.17	2017	
-5 965	-4 512	-7 100	Endring i utlån til kunder	-7 798	-5 991	-7 486
2 256	1 614	1 992	Renteinnbetalinger på utlån til kunder	2 324	2 171	2 916
2 825	2 110	4 264	Endring i innskudd fra kunder	4 266	2 198	2 915
-503	-359	-449	Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	-450	-433	-577
-399	-1 149	-1 137	Endring i fordringer og gjeld til kredittinstitusjoner	-351	-617	-101
101	78	83	Renter på fordringer og gjeld til kredittinstitusjoner	4	8	9
910	969	-5 329	Endring i sertifikater og obligasjoner	-5 329	1 569	1 517
246	181	166	Renteinnbetalinger fra sertifikater og obligasjoner	166	213	277
782	549	636	Netto provisjonsinntekter	973	949	1 271
25	30	42	Kursgevinster ved omsetning og trading	42	35	27
-1 269	-858	-908	Utbetalinger til drift	-1 295	-1 317	-1 862
-189	-189	-195	Betalt skatt	-199	-245	-245
-864	99	663	Andre tidsavgrensninger	593	-465	-589
-2 043	-1 437	-7 273	Netto likviditetsendring fra operasjonelle aktiviteter (A)	-7 056	-1 925	-1 927
-49	-41	-26	Investering i varige driftsmidler	-45	-57	-65
13	9	0	Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	24	9	13
-401	-223	-251	Netto kontantstrøm fra langsiktige investeringer i aksjer	-256	-214	-392
			Innbetaling fra salg av langsiktige investeringer i aksjer			
276	253	381	Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	257	159	182
-161	-2	103	Netto likviditetsendring fra investering (B)	-20	-103	-263
5 043	3 508	12 422	Opptak av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	12 422	4 421	5 113
500	0	400	Opptak av ansvarlig lånekapital	400	0	500
-2 603	-1 503	-3 750	Tilbakebetaling av utstedte verdipapirer	-3 750	-2 103	-3 203
0	0	-1 000	Tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital	-1 000	0	0
63	63	0	Innbetalt ved emisjon av egenkapitalbevis	0	63	63
-523	-387	-496	Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-497	-448	-592
-32	-22	-30	Renteutbetalinger på ansvarlige lån	-30	-27	-38
0	0	-629	Utbetaling av utbytte	-634	0	0
-13	-9	-3	Utdeling fra gavefond	-3	-9	-13
2 435	1 650	6 915	Netto likviditetsendring fra finansiering (C)	6 908	1 897	1 831
458	458	0	Likviditetsbeholdning overtatt fra B10A (D)	0	0	0
-247	-95	0	Likviditets effekt ved emisjon i datterselskap (E)	0	5	13
0	0	5	Likviditets effekt ved kjøp og salg av interesser i konsernselskaper (F)	5	0	0
441	574	-250	ENDRING I LIKVIDITETSBEHOLDNING (A+B+C+D+E+F)	-162	-126	-346
382	382	824	Likviditetsbeholdning 01.01.	736	1 082	1 082
824	956	574	Likviditetsbeholdning ved rapporteringsperiodens slutt	574	956	736
			Likviditetsbeholdningen består av:			
672	658	288	Kontanter og fordringer på sentralbanker	288	658	673
152	299	286	Innskudd i og fordringer på banker uten avtalt løpetid	285	299	63
824	956	574	Sum likviditetsbeholdning ved rapporteringsperiodens slutt	574	956	736

Noter til regnskapet

Note 1 Regnskapsprinsipper

1.1 Grunnlag for utarbeidelse

Kvartalsregnskapet for SpareBank 1 Østlandet omfatter perioden 01.01. - 30.09.2018. Kvartalsregnskapet er utarbeidet ihht. IAS 34 Delårsrapportering, gjeldende IFRS-standarder og IFRIC-fortolkninger. Alle beløp er i millioner kroner med mindre noe annet er angitt. Kvartalsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap og bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2017. Konsernet har i denne kvartalsrapporten benyttet de samme regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som i siste årsregnskap med unntak av:

Nye standarder og fortolkninger som er tatt i bruk

Fra 01.01.2018 er standardene IFRS 9 «Finansielle instrumenter» og IFRS 15 «Inntekter fra kundekontrakter» implementert.

IFRS 9 Finansielle instrumenter

IFRS 9 Finansielle instrumenter ble implementert 01.01.2018 og erstatter IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling. IFRS 9 omhandler innregning, klassifisering, måling og fraregning av finansielle eiendeler og forpliktelser samt sikringsbokføring.

SpareBank 1 Østlandet har i samarbeid med øvrige SpareBank 1-banker arbeidet med modellverk, samt avklaringer rundt verdsettelse, klassifisering mv de siste par årene. Konsernet har beregnet tapsavsetning etter IFRS 9 regelverket fra og med 01.01.2018. Det vises ellers til note 43 i Årsrapporten for 2017, samt note 6 i regnskapet per 30.09.2018.

IFRS 15 Inntekter fra kundekontrakter

IFRS 15 Inntekter fra kundekontrakter ble implementert 01.01.2018 og effekten av denne anses som uvesentlig for konsernet.

1.2 Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimater, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelse av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. I årsregnskapet for 2017 er det redegjort nærmere for kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper i note 3.

Note 2 Endringer i konsernsammensetninger

2018

16.mai 2018 ble holdingselskapet SpareBank 1 Østlandet VIT AS etablert. Selskapet eies 70,68 prosent av SpareBank 1 Østlandet. Bankens tidligere 100 prosent eide datterselskap SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS er overført til holdingselskapet. I tillegg eier holdingselskapet 100 prosent av aksjene i regnskap- og rådgivningsselskapet TheVIT.

Aksjene in Torggt 22 AS ble solgt I 2. Kvartal.

Proaware AS har endret navn til Betr AS.

2017

SpareBank 1 Østlandet har blitt eier av 20,0 prosent av aksjene i Proware AS og 20,0 prosent av aksjene i SMB Lab AS.

SpareBank 1 Østlandet ble i 3. kvartal eier av 21,2 prosent av aksjene i SpareBank 1 Betaling AS og klassifiserte dette som et tilknyttet selskap. SpareBank 1 Betaling AS eier 25 prosent av aksjene i Vipps AS.

17. januar 2017 ble Sparebanken Hedmark 100 prosent eier av det nystiftede selskapet Youngstorget 5 AS etter at eiendeler og forpliktelser tilhørende Bank 1 Oslo Akershus AS (B1OA) ble fisjonert ut og overdratt aksjonæren i B1OA.

En reallokering av aksjer i SpareBank 1 Kredittkort AS i henhold til aksjonæravtalen medførte at konsernet Sparebanken Hedmark økte sin eierandel i selskapet fra 18,9 prosent til 19,6 prosent med virkning fra 1. januar 2017.

Sparebanken Hedmark og Bank 1 Oslo Akershus AS fusjonerte virksomhetene med virkning fra 1. april 2017. Det nye navnet på den sammenslåtte banken ble SpareBank 1 Østlandet.

Note 3 Segmentinformasjon

Segmentopplysningene er knyttet til den måten konsernet styres og følges opp på internt i virksomheten gjennom resultat- og kapitalrapportering, fullmakter og rutiner. Rapportering av segmenter er inndelt i følgende områder: Personmarked bank, bedriftsmarked bank (inkludert organisasjonsmarked), eiendom, finansiering, og regnskapstjenester, samt ufordelt virksomhet.

Forutsetninger:

- Eiendomsmegling, leasing/løsørefinansiering og regnskapstjenester er organisert som selvstendige selskaper.
- Skatt er beregnet med 25 prosent for PM og BM divisjonen.
- Driftskostnader i PM og BM inneholder sin andel av felleskostnader
- Netto provisjons- og andre inntekter inneholder sin andel av fellesinntekter
- Konsernelimineringer fremkommer sammen med ufordelt virksomhet i egen kolonne.

30.09.2018	PM	BM	SpareBank 1 Finans Østlandet	Eiendoms- Megler 1 Hedmark Eiendom	Eiendoms- Megler 1 Oslo Akershus konsern	SB1 Østlandet VIT konsern*)	Ufordelt virksomhet	Totalt
Resultatregnskap								
Netto renteinntekter	731	615	252	0	2	-1	-71	1 530
Netto provisjons- og andre inntekter	573	144	-23	91	160	121	-94	973
Netto avkastning på finansielle investeringer	0	0	0	0	0	0	284	284
Driftskostnader	655	289	74	74	157	124	1	1 375
Resultatbidrag før tap per segment	650	471	155	17	5	-4	118	1 412
Tap på utlån og garantier	8	3	13	0	0	0	0	24
Resultatbidrag per segment før skatt	642	468	142	17	5	-4	119	1 388
Skatt	160	117	36	4	1	-1	-20	297
Resultatbidrag per segment etter skatt	481	351	107	13	4	-3	139	1 092
Balanse								
Brutto utlån til kunder	61 018	29 407	7 842	0	0	0	-8	98 259
Tapsavsetninger	-69	-226	-68	0	0	0	0	-363
Andre eiendeler	2 683	461	182	82	82	132	19 800	23 423
Sum eiendeler	63 633	29 642	7 956	82	82	132	19 792	121 319
Innskudd fra og gjeld til kunder	41 330	28 863	0	0	0	0	58	70 251
Annen gjeld og egenkapital	22 303	778	7 956	82	82	132	19 734	51 068
Sum gjeld og egenkapital	63 633	29 642	7 956	82	82	132	19 792	121 319

*) Holdingselskap med datterselskapene SpareBank 1 Regnskapshuset AS og SpareBank 1 VIT AS i 2018.

30.09.2017	PM	Eiendoms- Megler 1 SpareBank 1						Ufordelt virksomhet	Totalt
		SpareBank 1 Finans Østlandet	Eiendoms- Megler 1 Hedmark Eiendom	Oslo Akershus konsern	Regnskaps- huset Østlandet				
Resultatregnskap									
Netto renteinntekter	709	559	231	0	1	-1	-46	1 454	
Netto provisjons- og andre inntekter	530	98	-28	84	147	116	3	949	
Netto avkastning på finansielle investeringer	0	0	0	0	0	0	134	134	
Driftskostnader	522	187	62	64	150	114	250	1 348	
Resultatbidrag før tap per segment	718	470	141	20	-1	1	-159	1 190	
Tap på utlån og garantier	4	-30	20	0	0	0	0	-7	
Resultatbidrag per segment før skatt	714	500	121	20	-1	1	-159	1 196	
Skatt	178	125	30	5	0	0	-69	270	
Resultatbidrag per segment etter skatt	535	375	91	15	-1	1	-90	926	

Balanse

Brutto utlån til kunder	55 047	26 260	7 028	0	0	0	611	88 945
Individuell nedskrivning utlån	-34	-89	-18	0	0	0	0	-141
Gruppenedskrivning utlån	-69	-147	-22	0	0	0	0	-239
Andre eiendeler	1 290	273	211	68	95	135	15 674	17 746
Sum eiendeler	56 233	26 297	7 199	68	95	135	16 285	106 312
Innskudd fra og gjeld til kunder	39 080	18 394	0	0	0	0	7 794	65 268
Annen gjeld og egenkapital	17 153	7 903	7 199	68	95	135	8 491	41 044
Sum gjeld og egenkapital	56 233	26 297	7 199	68	95	135	16 285	106 312

2017	PM	Eiendoms- Megler 1 SpareBank 1						Ufordelt virksomhet	Totalt
		SpareBank 1 Finans Østlandet	Eiendoms- Megler 1 Hedmark Eiendom	Oslo Akershus konsern	Regnskaps- huset Østlandet				
Resultatregnskap									
Netto renteinntekter	938	751	312	0	2	-2	-46	1 956	
Netto provisjons- og andre inntekter	767	216	-39	108	192	148	-130	1 263	
Netto avkastning på finansielle investeringer	0	0	0	0	0	0	277	277	
Driftskostnader	929	399	89	95	206	150	30	1 898	
Resultatbidrag før tap per segment	777	569	184	14	-12	-3	71	1 598	
Tap på utlån og garantier	7	-54	26	0	0	0	0	-20	
Resultatbidrag per segment før skatt	769	622	158	14	-12	-3	71	1 618	
Skatt	192	156	39	3	0	-1	-34	356	
Resultatbidrag per segment etter skatt	577	467	118	10	-12	-3	105	1 263	

Balanse

Brutto utlån til kunder	56 208	27 046	7 131	0	0	0	75	90 460
Individuell nedskrivning utlån	-31	-95	-16	0	0	0	0	-142
Gruppenedskrivning utlån	-75	-124	-22	0	0	0	0	-221
Andre eiendeler	1 538	448	154	61	84	130	15 808	18 223
Sum eiendeler	57 641	27 275	7 247	61	84	130	15 883	108 321
Innskudd fra og gjeld til kunder	39 260	26 645	0	0	0	0	81	65 986
Annen gjeld og egenkapital	18 382	629	7 247	61	84	130	15 802	42 335
Sum gjeld og egenkapital	57 641	27 275	7 247	61	84	130	15 883	108 321

Note 4 Kapitaldekning

Bankens kapitaldekning beregnes til enhver tid etter gjeldende regler og satser. Reglene baserer seg på tre pilarer som skal sikre at finansforetak har kapital som samsvarer med deres risiko:

- Pilar 1: Minimumskrav til ansvarlig kapital
- Pilar 2: Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging
- Pilar 3: Krav til offentliggjøring av informasjon

Kapitaldekningen beregnes basert på et risikovektet beregningsgrunnlag. Banken har tillatelse til å benytte AIRB-metode for beregning av risikovekter i utlånsporteføljen. Som en overgangsordning er det satt en nedre grense på 80 % av Basel I-regelverket for beregningsgrunnlaget. Denne grensen er gjeldende for SpareBank 1 Østlandet på morbank så vel som konsolidert nivå.

Kapitaldekningen beregnes på tre ulike nivåer basert på ulike kapitaldefinisjoner:

- Ren kjernekapitaldekning
- Kjernekapitaldekning (inkluderer fondsobligasjoner)
- Totalkapitaldekning (inkluderer ansvarlig lån)

Gjeldende krav til ren kjernekapital består av et minimumskrav på 4,5 prosent samt bufferkrav på til sammen 7,5 prosent hvorav bankens motsykliske kapitalbufferkrav er 2 prosent per 31.12.2017. SpareBank 1 Østlandet har i tillegg et Pilar II krav på 1,8 prosent per 30.09.2018. Det samlede kapitalkravet til ren kjernekapital er dermed 13,8 prosent per 30.09.2018. I tillegg skal ytterligere 2 prosent dekkes av annen kjernekapital og 1,5 prosent dekkes av tilleggskapital.

Konsernets langsiktige kapitalmål for ren kjernekapitaldekning er 16 prosent.

Morbank			Konsern			
Basel III	Basel III	Basel III		Basel III	Basel III	Basel III
31.12.2017	30.09.2017	30.09.2018		30.09.2018	30.09.2017	31.12.2017
6 078	6 078	6 072	Innskutt egenkapital	5 980	6 111	6 111
5 928	5 639	6 488	Opptjent egenkapital	7 297	6 427	6 758
400	400	400	Hybridkapital	400	400	400
			Ikke-kontrollerende eierinteresser	94	53	62
12 406	12 117	12 960	Sum balanseført egenkapital	13 773	12 991	13 331
			Kjernekapital			
-629	-463	-546	Del av positivt årsresultat som ikke kan medregnes i ren kjernekapital	-546	-463	-629
-400	-400	-400	Hybridkapital	-400	-400	-400
0	0	0	Minoritetsinteresser som ikke kan medregnes i ren kjernekapital	-8	-12	-21
93	122	40	Urealisert verdiendring som følge av redusert/økt verdi av gjeld	40	122	93
0	0	0	Verdiendringer på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring	2	9	8
-103	-115	-98	Goodwill og andre immaterielle eiendeler	-416	-381	-380
-189	-192	-227	Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-191	-208	-231
0	0	0	Fradrag for vesentlige investeringer i ren kjernekapital i andre finansinstitusjoner	-299	-225	-154
-28	-30	-26	Verdjusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (AVA)	-33	-43	-35
11 150	11 040	11 703	Sum ren kjernekapital	11 922	11 390	11 583
			Annen kjernekapital			
400	400	400	Hybridkapital	659	619	616
400	400	400	Sum annen kjernekapital	659	619	616
			Tilleggskapital utover kjernekapital			
1 700	1 200	1 100	Ansvarlig lånekapital	1 495	1 544	2 068
0	0	0	Fradrag for ikke-vesentlige investeringer i tilleggskapital i andre finansinstitusjoner	0	0	0
-130	-129	0	Fradrag for vesentlige investeringer i tilleggskapital i andre finansinstitusjoner	0	-129	-130
1 570	1 071	1 100	Sum tilleggskapital	1 495	1 415	1 939
13 120	12 511	13 203	Netto ansvarlig kapital	14 077	13 423	14 138
5 154	4 907	5 538	Engasjement med foretak SMB	5 538	4 907	5 154
9 776	10 421	10 529	Engasjement med spesialiserte foretak	10 529	10 421	9 776
633	674	945	Engasjement med øvrige foretak	945	674	633
1 020	946	1 122	Engasjement med massemarked SMB	1 309	1 113	1 203
14 507	14 361	16 622	Engasjement med massemarked personer	23 641	21 057	21 840
1 701	1 641	1 319	Engasjement med øvrig massemarked	1 353	1 669	1 723
32 792	32 950	36 075	Kredittrisiko etter IRB-metode	43 315	39 841	40 330
10 869	10 571	12 002	Kredittrisiko etter standardmetode	16 717	14 801	14 936
207	247	343	Motpartsrisiko (inkludert CVA)	1 125	1 165	1 267
			Markedsrisiko			
3 343	3 343	3 433	Operasjonell risiko	5 222	4 503	4 503
2 577	1 926	1 996	Basel I Gulv	8 825	7 067	7 884
49 787	49 037	53 850	Totalt beregningsgrunnlag	75 204	67 377	68 920
3 983	3 923	4 308	Kapitalkrav (8 %)	6 016	5 390	5 514
846	834	969	Pilar 2 (1,8 %, 1,7 % i tidligere perioder)	1 354	1 145	1 172
			Bufferkrav			
1 245	1 226	1 346	Bevaringsbuffer (2,5%)	1 880	1 684	1 723
996	736	1 077	Motsyklisk kapitalbuffer (2 %, 1,5 % per 30.09.2017)	1 504	1 011	1 378
1 494	1 471	1 616	Systemrisikobuffer (3 %)	2 256	2 021	2 068
3 734	3 433	4 039	Sum bufferkrav til ren kjernekapital (7,5 %, 7 % i per 30.09.2017)	5 640	4 716	5 169
4 329	4 567	4 272	Tilgjengelig ren kjernekapital utover krav til ren kjernekapital (13,8 %, 13,7 % per 31.12.2017, 13,2 % per 30.09.2017)	1 544	2 496	2 141
			Kapitaldekning			
22,4 %	22,5 %	21,7 %	Ren kjernekapitaldekning	15,9 %	16,9 %	16,8 %
23,6 %	23,4 %	22,6 %	Ren kjernekapitaldekning (eksklusiv Basel I-gulv)	18,0 %	18,9 %	19,0 %
23,2 %	23,3 %	22,5 %	Kjernekapitaldekning	16,7 %	17,8 %	17,7 %
26,4 %	25,5 %	24,5 %	Kapitaldekning	18,7 %	19,9 %	20,5 %
10,6 %	10,6 %	9,8 %	Uvektet kjernekapitalandel	7,2 %	7,3 %	7,1 %

Note 5 Utlån til og fordringer på kunder

Morbank

Brutto utlån	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Balanse 1. januar	78 682	4 203	470	83 355
<i>Overført til Trinn 1</i>	810	-797	-13	0
<i>Overført til Trinn 2</i>	-881	893	-12	0
<i>Overført til Trinn 3</i>	-6	-63	69	0
<i>Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler</i>	10 806	349	-2	11 153
<i>Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet</i>	-8 453	-498	-23	-8 973
<i>Endring som skyldes modifikasjoner som ikke har resultert i fraregning</i>	0	0	0	0
<i>Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)</i>	0	0	-5	-5
<i>Valuta og andre bevegelser</i>	0	0	0	0
Balanse 31. mars	80 959	4 087	485	85 530
<i>Overført til Trinn 1</i>	987	-979	-8	0
<i>Overført til Trinn 2</i>	-1 586	1 604	-18	0
<i>Overført til Trinn 3</i>	-48	-57	104	0
<i>Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler</i>	15 373	179	-3	15 549
<i>Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet</i>	-11 968	-562	-88	-12 618
<i>Endring som skyldes modifikasjoner som ikke har resultert i fraregning</i>	0	0	0	0
<i>Konstaterte tap</i>	0	0	-7	-7
<i>Valuta og andre bevegelser</i>	0	0	0	0
Balanse 30. juni	83 715	4 273	465	88 454
<i>Overført til Trinn 1</i>	924	-891	-33	0
<i>Overført til Trinn 2</i>	-2 312	2 314	-3	0
<i>Overført til Trinn 3</i>	-9	-44	53	0
<i>Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler</i>	11 929	108	3	12 040
<i>Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet</i>	-9 547	-448	-43	-10 038
<i>Endring som skyldes modifikasjoner som ikke har resultert i fraregning</i>	0	0	0	0
<i>Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)</i>	0	0	-2	-2
<i>Valuta og andre bevegelser</i>	0	0	0	0
Balanse 30. september	84 701	5 314	440	90 455
<i>Herav utlån til amortisert kost</i>				27 343
<i>Herav utlån til virkelig verdi</i>				63 112

Konsern

Brutto utlån	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Balanse 1. januar	84 913	4 958	527	90 398
Overført til Trinn 1	945	-931	-14	0
Overført til Trinn 2	-1 018	1 037	-19	0
Overført til Trinn 3	-19	-90	109	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	11 649	368	-2	12 016
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-8 993	-565	-33	-9 591
Endring som skyldes modifikasjoner som ikke har resultert i fraregning	0	0	0	0
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	0	-5	-5
Valuta og andre bevegelser	0	0	0	0
Balanse 31. mars	87 477	4 778	562	92 818
Overført til Trinn 1	1 036	-1 028	-7	0
Overført til Trinn 2	-1 757	1 773	-16	0
Overført til Trinn 3	-56	-71	127	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	16 111	274	0	16 385
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-12 327	-600	-229	-13 156
Endring som skyldes modifikasjoner som ikke har resultert i fraregning	0	0	0	0
Konstaterte tap	0	0	-7	-7
Valuta og andre bevegelser	0	0	0	0
Balanse 30. juni	90 485	5 125	430	96 040
Overført til Trinn 1	953	-920	-33	0
Overført til Trinn 2	-2 509	2 513	-5	0
Overført til Trinn 3	-8	-49	57	0
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	13 001	230	10	13 241
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-10 504	-586	70	-11 021
Endring som skyldes modifikasjoner som ikke har resultert i fraregning	0	0	0	0
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	0	-2	-2
Valuta og andre bevegelser	0	0	0	0
Balanse 30. september	91 419	6 313	527	98 259
Herav utlån til amortisert kost				35 147
Herav utlån til virkelig verdi				63 112

Morbank			Konsern		
2017	30.09.2017	30.09.2018	30.09.2018	30.09.2017	2017
4	4	247	529	251	295
3 850	4 469	4 056	4 425	4 793	4 179
926	1	1 006	1 022	19	946
795	865	1 113	1 354	1 113	1 030
2 936	2 172	3 577	4 733	3 066	3 923
250	245	191	363	435	427
1 053	1 030	992	1 290	1 377	1 316
489	482	597	614	499	505
12 767	14 351	13 758	13 874	14 439	12 861
3 823	3 126	3 978	4 497	3 773	4 368
681	499	520	1 641	1 507	1 730
0	154	0	0	164	8
27 573	27 396	30 034	34 342	31 434	31 589
55 782	54 542	60 421	63 917	57 511	58 872
83 355	81 938	90 455	98 259	88 945	90 461
		-237	-301		
		-62	-62		
-126	-123			-141	-142
-198	-216			-238	-221
83 030	81 599	90 156	97 896	88 565	90 098
37 451	36 650	38 415	38 415	36 650	37 451
1 624	1 324	1 479	1 479	1 324	1 624
122 105	119 573	130 049	137 790	126 540	129 173

Note 6 Tap på utlån og garantier

Det er beregnet ECL på kredittinstitusjoner og sentralbanker men effekten er funnet uvesentlig og følgelig ikke tatt med i nedskrivningene.

Morbank

30.09.2018

Mill. kroner	01.01.2018	Endring avsetning for tap	Netto konstatert/innbetalt tidligere konstatert	30.09.2018
Avsetning til tap på utlån, garantier, ubenyttet kreditt og lånetilsagn til amortisert kost	273	3	-4	272
Avsetning til tap på utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	78	6	-5	79
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	351	9	-9	351
Presentert som:				
Eiendeler: Avsetning til tap som reduksjon av eiendeler	308	0	-9	299
Gjeld: Avsetninger til tap som økning av forpliktelsen	23	7	0	31
Utvidet resultat: Virkelig verdi justering av tap	20	1	0	21

Total balanseført tapsavsetning på utlån	Klassifisering ved første gangs balanseføring og friske lån			Total
	Forventet tap over 12 måneder	Vesentlig økning i kredittisiko siden første gangs balanseføring	Vesentlig økning i kredittisiko siden første gangs balanseføring og objektive bevis på tap	
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Balanse 1. januar	101	117	133	351
Avsetning til tap	0	0	0	0
Overført til (fra) Trinn 1	26	-16	-10	0
Overført til (fra) Trinn 2	-2	2	0	0
Overført til (fra) Trinn 3	0	-7	7	0
Netto ny måling av tap	-24	19	10	5
Nye utstedte eller kjøpte utlån	15	5	0	21
Utlån som har blitt fraregnet	-8	-14	-4	-26
Endring som skyldes modifikasjoner som ikke har resultert i fraregning	0	0	0	0
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	0	-3	-3
Endringer i modell/risikoparametre	0	0	0	0
Balanse 31. mars	108	107	133	348
Avsetning til tap	20	-20	0	0
Overført til (fra) Trinn 1	-5	7	-2	0
Overført til (fra) Trinn 3	0	-3	3	0
Netto ny måling av tap	-17	28	3	14
Nye utstedte eller kjøpte utlån	21	2	1	25
Utlån som har blitt fraregnet	-11	-16	-8	-34
Endring som skyldes modifikasjoner som ikke har resultert i fraregning	0	0	0	0
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	0	-5	-5
Endringer i modell/risikoparametre	0	0	0	0
Balanse 30. juni	117	105	126	347
Avsetning til tap	20	-12	-8	0
Overført til (fra) Trinn 2	-6	6	0	0
Overført til (fra) Trinn 3	0	-1	2	0
Netto ny måling av tap	-26	38	-2	10
Nye utstedte eller kjøpte utlån	18	2	4	24
Utlån som har blitt fraregnet	-9	-11	-12	-32
Endring som skyldes modifikasjoner som ikke har resultert i fraregning	0	0	0	0
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	0	1	1
Endringer i modell/risikoparametre	0	0	0	0
Balanse 30. september	114	126	111	351

Konsern
30.09.2018

Mill. kroner	01.01.2018	Endring avsetning for tap	Netto konstatert/innbetalt tidligere konstatert	30.09.2018
Avsetning til tap på utlån, garantier, ubenyttet kreditt og lånetilsagn til amortisert kost	331	9	-4	336
Avsetning til tap på utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	78	6	-5	79
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	409	15	-9	415
Presentert som:				
Eiendeler: Avsetning til tap som reduksjon av eiendeler	366	3	-9	360
Gjeld: Avsetninger til tap som økning av forpliktelsen	23	7	0	31
Utvidet resultat: Virkelig verdi justering av tap	20	4	0	24

Total balanseført tapsavsetning på utlån	Klassifisering ved første gangs balanseføring og friske lån			Total
	Forventet tap over 12 måneder	Vesentlig økning i kredittisiko siden første gangs balanseføring	Vesentlig økning i kredittisiko siden første gangs balanseføring og objektive bevis på tap	
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Balanse 1. januar	117	144	149	409
Avsetning til tap	0	0	0	
Overført til (fra) Trinn 1	30	-20	-10	0
Overført til (fra) Trinn 2	-3	4	-1	0
Overført til (fra) Trinn 3	0	-8	9	0
Netto ny måling av tap	-27	21	15	8
Nye utstedte eller kjøpte utlån	15	5	0	21
Utlån som har blitt fraregnet	-6	-15	-2	-23
Endring som skyldes modifikasjoner som ikke har resultert i fraregning	0	0	0	0
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	0	-3	-3
Endringer i modell/risikoparametre	0	0	0	0
Balanse 31. mars	124	131	156	412
Avsetning til tap				
Overført til (fra) Trinn 1	21	-21	0	0
Overført til (fra) Trinn 2	-5	7	-2	0
Overført til (fra) Trinn 3	0	-4	4	0
Netto ny måling av tap	-21	28	4	11
Nye utstedte eller kjøpte utlån	26	5	2	32
Utlån som har blitt fraregnet	-14	-17	-10	-41
Endring som skyldes modifikasjoner som ikke har resultert i fraregning	0	0	0	0
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	0	-5	-5
Endringer i modell/risikoparametre	0	0	0	0
Balanse 30. juni	130	130	148	408
Avsetning til tap				
Overført til (fra) Trinn 1	22	-14	-8	0
Overført til (fra) Trinn 2	-7	7	0	0
Overført til (fra) Trinn 3	0	-2	2	0
Netto ny måling av tap	-31	42	3	14
Nye utstedte eller kjøpte utlån	21	6	4	32
Utlån som har blitt fraregnet	-10	-13	-17	-41
Endring som skyldes modifikasjoner som ikke har resultert i fraregning	0	0	0	0
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	0	1	1
Endringer i modell/risikoparametre	0	0	0	0
Balanse 30. september	126	156	133	415

Note 7 Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser

Morbank			Konsern		
Året	01.01-30.09		01.01-30.09		Året
2017	2017	2018	2018	2017	2017
11	11	13	13	11	11
11	11	13	13	11	11
265	242	368	141	99	194
1		-4		18	
10	10	0			
275	252	364	141	118	194
16	21	-18	-18	38	33
13	10	12	12	10	12
29	32	-6	-6	48	45
19	-25	180	180	-16	28
-73	-49	-172	-172	-62	-86
-53	-74	9	9	-78	-58
0	0	23	23	0	0
5	-4	-36	-36	3	12
2	0	39	39	-1	0
10	10	68	68	10	10
15	-9	0	0	-7	17
40	26	33	33	32	46
48	-18	131	131	6	72
334	244	507	284	134	277

Note 8 Finansielle derivater

Morbank og konsern

Til virkelig verdi over resultatet	30.09.2018		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer	1 171	6	12
Valutabytteavtaler	1 257	13	20
Sum valutainstrumenter	2 428	18	33
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	34 452	358	410
Andre rentekontrakter	2 845	1	0
Sum renteinstrumenter	37 297	358	410
Sum valutainstrumenter	2 428	18	33
Sum renteinstrumenter	37 297	358	410
Sum finansielle derivater	39 725	377	442

Til virkelig verdi over resultatet	30.09.2017		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer	878	8	6
Valutabytteavtaler	1 231	11	8
Sum valutainstrumenter	2 109	19	14
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	22 646	559	291
Andre rentekontrakter	0	0	0
Sum renteinstrumenter	22 646	559	291
Andre derivater			
Garantiforpliktelse mot Eksportfinans ASA	20	1	0
Sum valutainstrumenter	2 109	19	14
Sum renteinstrumenter	22 646	559	291
Sum andre derivater	20	1	0
Sum finansielle derivater	24 775	578	305

Til virkelig verdi over resultatet	2017		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer	1 263	12	14
Valutabytteavtaler	1 576	4	29
Sum valutainstrumenter	2 838	16	42
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	23 631	566	264
Andre rentekontrakter	0	0	0
Sum renteinstrumenter	23 631	566	264
Sum valutainstrumenter	2 838	16	42
Sum renteinstrumenter	23 631	566	264
Sum finansielle derivater	26 469	582	307

Note 9 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser på forfall, eller ikke evne å finansiere eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlig økning i kostnadene. Konsernets rammeverk for styring av likviditetsrisiko skal gjenspeile konsernets konservative risikoprofil. Styret har vedtatt interne rammer slik at konsernet har en mest mulig balansert forfallsstruktur på sine innlån. Det foretas stresstesting på ulike løpetider for bankspesifikk krise, systemkrise og kombinasjon av disse. Konsernet har også etablert en beredskapsplan for håndtering av likviditetskriser. Gjennomsnittlig restløpetid på konsernets innlån var 4,2 år ved utgangen av 3. kvartal 2018.

Note 10 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Tabellen under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode. De ulike nivåene er definert som følger:

- Nivå 1: Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse.
- Nivå 2: Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enn notert pris (brukt i nivå 1) enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) for eiendelen eller forpliktelsen.
- Nivå 3: Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger).

Konsern				
30.09.2018	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Eiendeler				
Finansielle eiendeler vurdert til virkelig verdi				
- Derivater	0	377	0	377
- Sertifikater, obligasjoner og rentefond	0	14 242	0	14 242
- Fastrentelån til kunder	0	0	5 963	5 963
- Egenkapitalinstrumenter	272	54	281	606
- Andre finansielle eiendeler	0	0	4	4
- Boliglån	0	0	57 149	57 149
Sum eiendeler	272	14 673	63 397	78 342
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser vurdert til virkelig verdi				
- Derivater	0	442	0	442
- Verdpapirgjeld	0	5 120	0	5 120
Sum forpliktelser	0	5 563	0	5 563
30.09.2017	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	0	577	1	578
- Sertifikater og obligasjoner	0	8 838	0	8 838
- Fastrentelån til kunder	0	0	5 523	5 523
- Egenkapitalinstrumenter	0	0	0	0
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	240	0	216	455
- Andre finansielle eiendeler	0	0	32	32
Sum eiendeler	240	9 415	5 772	15 427
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	0	305	0	305
- Verdpapirgjeld	0	12 869	0	12 869
- Tidsbegrenset ansvarlig lån	0	504	0	504
- Fastrenteinnskudd fra kunder	0	672	0	672
- Termininnskudd	0	0	20	20
Sum forpliktelser	0	14 351	20	14 371

2017	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	0	582	0	582
- Sertifikater og obligasjoner	0	8 883	0	8 883
- Fastrentelån til kunder	0	0	5 254	5 254
- Egenkapitalinstrumenter	0	0	0	0
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	258	0	237	495
- Andre finansielle eiendeler	0	0	40	40
Sum eiendeler	258	9 465	5 531	15 254
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	0	307	0	307
- Verdipapirgjeld	0	11 543	0	11 543
- Tidsbegrenset ansvarlig lån	0	503	0	503
- Fastrenteinnskudd fra kunder	0	406	0	406
- Termininnskudd	0	0	9	9
Sum forpliktelser	0	12 758	9	12 767

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige og disse prisene representerer faktiske og regelmessige markedstransaksjoner på en armlengdes avstand. Instrumenter inkludert i nivå 1 omfatter kun egenkapitalinstrumenter notert på Oslo Børs eller New York Stock Exchange.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked beregnes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der de er tilgjengelig og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument vurderes å være observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Dersom én eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3.

Verdsettelsesmetoder som brukes til å verdsette finansielle instrumenter i nivå 2 og 3 inkluderer:

- Virkelig verdi av rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av fremtidig kontantstrøm basert på observerbar rentekurve.
- Virkelig verdi av forwardkontrakter i fremmed valuta er bestemt ved å se på nåverdien av forskjellen mellom avtalt terminkurs og terminkurs på balansedagen.
- Virkelig verdi av sertifikater og obligasjoner (eiendeler og forpliktelser) er beregnet som nåverdien av fremtidig kontantstrøm basert på en avkastningskurve sammensatt av observerbar rentekurve og en indikert kredittspread på utsteder fra Nordic Bond Pricing, Reuters prissettingstjeneste, Bloomberg eller anerkjente meglerhus.
- Virkelig verdi av fastrenteutlån til kunder er beregnet som nåverdien av avtalte kontantstrømmer diskontert med en observerbar rentekurve med tillegg for et beregnet markedsplåslag.
- Virkelig verdi av boliglån med flytende rente blir verdsatt basert på pålydende saldo og forventet tap.
- Andre teknikker, slik som multiplikatormodeller, er benyttet for å fastsette virkelig verdi på de resterende finansielle instrumentene.

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3:

	Fastrentelån til kunder	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Boliglån (FVOCI)	Andre finansielle eiendeler	Sum
31.12.2017-30.09.2018							
Inngående balanse	5 254	237	0	-9	0	40	5 522
IFRS 9 implementering	0	0	0	9	51 244	0	51 253
Investeringer i perioden	2 078	42	0	0	26 651	-36	28 735
Salg/innløsning i perioden	-1 333	-8	0	0	-20 742	0	-22 083
Gevinst eller tap ført i resultatet	-36	9	0	0	-5	0	-32
Gevinst eller tap ført direkte mot oppstilling over andre inntekter og kostnader	0	0	0	0	1	0	1
Utgående balanse	5 963	281	0	0	57 149	4	63 397
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen	-36	10	0	0	-5	0	-32

	Fastrentelån til kunder	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Boliglån (FVOCI)	Andre finansielle eiendeler	Sum
31.12.2016-30.09.2017							
Inngående balanse	5 913	204	2	-107		32	6 044
Investeringer i perioden	503	9	0	-9		0	503
Salg/innløsning i perioden	-897	0	-3	97		0	-803
Gevinst eller tap ført i resultatet	4	-10	1	0		0	-4
Gevinst eller tap ført direkte mot oppstilling over andre inntekter og kostnader	0	13	0	0		0	13
Utgående balanse	5 523	216	1	-20		32	5 753
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen	4	-5	1	0		0	0

	Fastrentelån til kunder	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Boliglån (FVOCI)	Andre finansielle eiendeler	Sum
31.12.2016-31.12.2017							
Inngående balanse	5 913	204	2	-107		32	6 044
Investeringer i perioden	629	26	0	-10		4	650
Salg/innløsning i perioden	-1 301	0	-5	108		0	-1 198
Gevinst eller tap ført i resultatet	13	-10	2	0		0	5
Gevinst eller tap ført direkte mot oppstilling over andre inntekter og kostnader	0	17	0	0		4	21
Utgående balanse	5 254	237	0	-9		40	5 522
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen	13	0	0	0		0	12

Spesifikasjon av virkelig verdi, instrumenter klassifisert i nivå 3:

	Fastrentelån til kunder	Egenkapital-instrumenter	Boliglån (FVOCI)	Andre finansielle eiendeler	Sum
30.09.2018					
Nominell verdi inklusiv påløpte renter (rentepapirer) / kostpris (aksjer)	5 934	165	57 211	4	63 314
Virkelig verdi justering	29	116	-62	0	83
Balanseført verdi	5 963	281	57 149	4	63 397

	Fastrentelån til kunder	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Andre finansielle eiendeler	Sum
30.09.2017						
Nominell verdi inklusiv påløpte renter (rentepapirer) / kostpris (aksjer)	5 467	155	0	-20	0	5 602
Virkelig verdi justering	56	61	1	0	32	151
Balanseført verdi	5 523	216	1	-20	32	5 753

	Fastrentelån til kunder	Egenkapital-instrumenter	Termin-innskudd	Andre finansielle eiendeler	Sum
31.12.2017					
Nominell verdi inklusiv påløpte renter (rentepapirer) / kostpris (aksjer)	5 190	167	-9	4	5 351
Virkelig verdi justering	64	71	0	36	171
Balanseført verdi	5 254	237	-9	40	5 522

Sensitivitet, instrumenter klassifisert i nivå 3:

Verdsettelsen av fastrentelån til kunder er basert på avtalt rente med kunden. Utlånene diskonteres med gjeldende rentekurve pluss et estimert markedspåslag. En økning av diskonteringsrenten med ti basispunkter ville ha medført en negativ endring i virkelig verdi på 15 mill. kroner.

Egenkapitalinstrumenter i nivå 3 består for det vesentligste av eierposter i Oslo Kongressenter Folkets Hus BA (54 mill. kroner), Eksportfinans ASA (71 mill. kroner), SpareBank 1 Markets AS (39 mill. kroner) og VN Norge AS (41 mill. kroner). Verdsettelsen av de to førstnevnte er basert på bokført verdi av selskapenes egenkapital justert for mer- og mindreverdier. Basert på takst fra 2010 og senere eksterne verdsettelses er det vurdert å være vesentlige merverdier i eiendomsmassen til Oslo Kongressenter Folkets Hus AS (P/B 4,2). Basert på ekstern verdsettelse i forbindelse med en fisjon i 2012 og etterfølgende egenkapitaltransaksjoner er det vurdert å være noen mindreverdier i Eksportfinans (P/B 0,85). Verdien på aksjeposten i SpareBank 1 Markets er basert på emisjonsprising. Verdien på aksjeposten i VN Norge (tidligere Visa Norge FLI, omdannet til aksjeselskap medio 2018) er basert på verdsettelse av underliggende eiendeler, hvor preferanseaksjer i Visa Inc. er mest vesentlig. Preferanseaksjene i Visa Inc. vil konverteres til omsettelige aksjer senest i 2028. Verdien bestemmes av balansedagens aksjekurs på omsettelige Visa Inc aksjer på NYSE og valutakurs USDNOK samt avtalt konverteringsfaktor for preferanseaksjene. Bruttoverdier er redusert med en likvidtetsrabatt og latent skatt. Preferanseaksjene prises av en ekstern part.

Boliglån med flytende rente klassifisert til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat (FVOCI) blir verdsatt basert på pålydende saldo og forventet tap. Utlån uten vesentlig kredittrisikoforverring etter første gangs balanseføring har estimert virkelig verdi lik pålydende saldo. For utlån med en vesentlig økning i kredittrisiko etter innvilgelse eller objektive bevis for tap, beregnes forventet tap over instrumentenes levetid på linje med tapsnedskrivning av utlån til amortisert kost. Estimert virkelig verdi settes lik saldo fratrukket beregnet forventet livstidstap. Med gjeldende forutsetninger knyttet til beregning av forventet tap utgjør virkelig verdi-justeringen 62 mill. kroner. Endring vil hovedsakelig knytte seg til estimater på sannsynlighet for tap (PD) og tilhørende konsekvens (LGD), både på porteføljenivå og for enkeltengasjementer.

Note 11 Finansielle instrumenter og motregning

I henhold til IFRS 7 skal det opplyses om hvilke finansielle instrumenter banken anser å oppfylle kravene til nettoføring og hvilke finansielle instrumenter man har inngått motregningsavtaler på.

I den finansielle oppstillingen har banken ingen finansielle instrumenter som bokføres netto.

SpareBank 1 Østlandet har to sett avtaler som regulerer motpartsrisiko og netting av derivater. Mot kunder i person- og bedriftsmarkedet anvendes rammeavtaler med krav om sikkerhetsstillelse. For kunder som driver med tradingvirksomhet aksepteres kun kontantdepot som sikkerhet. Avtalene er unilaterale, det vil si at det kun er kundene som stiller sikkerhet. Mot finansielle institusjoner inngår konsernet standardiserte og hovedsakelig bilaterale ISDA-avtaler. I tillegg har konsernet inngått tilleggsavtale om kontant sikkerhetsstillelse (CSA) mot tolv institusjonelle motparter. Gjensalgavtaler reguleres av GMRA-avtaler mot motparten. Banken har fire GMRA-avtaler.

Eiendelene og forpliktelsene nedenfor kan motregnes.

Morbank og konsern

	Brutto finansielle eiendeler/ (forpliktelser)	Nettoført	Netto finansielle eiendeler/ (forpliktelser) i balansen	Beløp som ikke er nettopresentert i balansen		Netto
				Finansielle instrumenter	Avgitt/(mottatt) kontantsikkerhet	
30.09.2018						
Derivater som eiendeler	377	0	377	-220	-47	110
Derivater som forpliktelser	-442	0	-442	220	136	-86
30.09.17						
Derivater som eiendeler	578	0	578	-197	-202	180
Derivater som forpliktelser	-305	0	-305	197	90	-19
2017						
Derivater som eiendeler	582	0	582	-212	-218	152
Derivater som forpliktelser	-307	0	-307	212	73	-22

Note 12 Andre eiendeler

Morbank				Konsern		
2017	30.09.2017	30.09.2018		30.09.2018	30.09.2017	2017
273	238	273	Kapitalinnskudd pensjonskasse	273	238	273
54	40	36	Opptjente ikke mottatte inntekter	39	41	55
66	88	92	Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	169	158	135
2	1	10	Uoppgjorte handler	10	1	2
249	166	162	Øvrige eiendeler	415	439	445
645	534	574	Andre eiendeler	907	878	910

Note 13 Innskudd fra kunder

Morbank				Konsern		
2017	30.09.2017	30.09.2018		30.09.2018	30.09.2017	2017
38 682	37 975	40 814	Lønnstakere o.l	40 814	37 975	38 682
4 329	4 752	4 583	Offentlig forvaltning	4 583	4 752	4 329
874	1 121	905	Primærnæringer	905	1 121	874
266	5	264	Trebearbeidende industri	264	5	266
826	744	706	Annen industri	706	744	826
1 602	1 284	1 567	Bygg og anlegg	1 567	1 284	1 602
139	176	102	Kraft- og vannforsyning	102	176	139
1 388	1 265	1 502	Varehandel	1 502	1 265	1 388
267	246	272	Hotell- og restaurantdrift	272	246	267
3 549	4 150	4 337	Eiendomsdrift	4 337	4 150	3 549
12 993	12 217	14 379	Forretningsmessig tjenesteyting	14 353	12 188	12 965
1 013	602	846	Transport og kommunikasjon	846	602	1 013
84	762	0	Øvrig virksomhet	0	762	84
66 013	65 298	70 277	Innskudd fra kunder	70 251	65 268	65 985

Note 14 Verdipapirgjeld

Morbank

Endring i verdipapirgjeld	30.09.2018	Emittert	Forfalt / innløst	Øvrige endringer	31.12.2017
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	32 190	12 241	-3 750	590	23 109
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	1 100	400	-1 000	0	1 700
Opptjente renter	241	0	0	34	207
Verdijusteringer	-71	0	0	-446	375
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	33 460	12 641	-4 750	178	25 391

Endring i verdipapirgjeld	30.09.2017	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2016
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	23 517	4 844	-1 503	8 082	12 093
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	1 200	0	0	700	500
Opptjente renter	206	0	0	83	123
Verdijusteringer	359	0	0	170	189
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	25 282	4 844	-1 503	9 035	12 906

Endring i verdipapirgjeld	31.12.2017	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2016
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	23 109	5 764	-2 603	7 854	12 093
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	1 700	500	0	700	500
Opptjente renter	207	0	0	84	123
Verdijusteringer	375	0	0	186	189
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	25 391	6 264	-2 603	8 824	12 906

Konsern

Endring i verdipapirgjeld	30.09.2018	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2017
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	32 190	12 241	-3 750	590	23 109
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	1 100	400	-1 000	0	1 700
Opptjente renter	241	0	0	34	207
Verdijusteringer	-71	0	0	-446	375
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	33 460	12 641	-4 750	178	25 391

Endring i verdipapirgjeld (med B1OA inkludert inngående)	30.09.2017	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2016
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	23 517	4 844	-2 103	-423	21 199
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	1 200	0	0	0	1 200
Opptjente renter	206	0	0	-15	221
Verdijusteringer	359	0	0	-161	520
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	25 282	4 844	-2 103	-599	23 140

Endring i verdipapirgjeld (med B1OA inkludert inngående)	31.12.2017	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2016
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	23 109	5 764	-3 203	-651	21 199
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	1 700	500	0	0	1 200
Opptjente renter	207	0	0	-14	221
Verdijusteringer	375	0	0	-145	520
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	25 391	6 264	-3 203	-810	23 140

Note 15 Annen gjeld og balanseført forpliktelse

Morbank				Konsern		
2017	30.09.2017	30.09.2018		30.09.2018	30.09.2017	2017
120	81	112	Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	152	120	135
4	10	31	Garantiavsetninger	31	10	4
84	60	83	Pensjonsforpliktelse	86	63	87
81	51	54	Leverandørgjeld	66	55	88
0	0	0	Uoppgjorte handler	0	0	0
142	316	255	Annen gjeld	336	392	227
431	519	535	Annen gjeld og balanseført forpliktelse	670	640	541

Note 16 Egenkapitalbevis

Morbank	30.09.2018 ¹⁾	30.09.2017	2017
Eierandelskapital	5 359	5 359	5 359
Utjevningsfond	2 406	1 884	1 584
Avsatt utbytte	0	0	424
Overkursfond	547	547	547
A. Sum eierandelskapital	8 312	7 790	7 914
Grunnfond	3 826	3 509	3 432
Avsatt kundeutbytte	0	0	204
Annen innskutt egenkapital	166	172	165
B. Sum grunnfondskapital	3 992	3 681	3 801
Fond for urealiserte gevinster	261	247	279
Gavefond	17	24	20
Sum annen egenkapital	278	271	299
Annen egenkapital	0	0	0
Hybridkapital	400	400	400
Betalte renter hybridkapital	-22	-26	-8
Sum egenkapital	12 960	12 117	12 406
Sum egenkapital til utdeling:			
Eierandelsbrøk A/(A+B) etter disponering	67,6 %	67,9 %	67,6 %
EK-bevis utstedt	107 179 987	107 179 987	107 179 987

1) I henhold til Finansforetakslovens § 10-1 kan revisorbekreftet delårsresultat innberegnes for beregning av bokført verdi per egenkapitalbevis.

20 største eiere av egenkapitalbevisene	Antall EK-bevis	Prosent-andel
Sparebankstiftelsen Hedmark	58 654 893	54,73 %
Landsorganisasjonen LO sentralt	10 322 584	9,63 %
Tredje AP-Fonden	2 810 699	2,62 %
Fellesforbundet	1 950 901	1,82 %
Danske Invest Norske	1 856 725	1,73 %
ODIN Norge	1 621 218	1,51 %
Norsk Nærings og Nytelsesmiddelarbeiderforbund	1 218 526	1,14 %
Fidelity PUR.TRUST:F Intrinsic Opportunit	1 000 000	0,93 %
Danske Invest Norske aksjer	961 400	0,90 %
VPF EIKA Egenkapitalbevis	908 971	0,85 %
SEB Nordenfond	886 843	0,83 %
Landkreditt Utbytte	850 000	0,79 %
SpareBank 1 Østfold Akershus	839 930	0,78 %
SpareBank 1 BV	839 930	0,78 %
State Street Bank an A/C Client Omnibus	748 245	0,70 %
State Street Bank an S/A SSB Client Omnibus	710 765	0,66 %
Skandinaviska Enskilda Banken	586 096	0,55 %
JPMorgan Chase Bank	545 030	0,51 %
Industri energi	485 416	0,45 %
Sparebanken Telemark	445 123	0,42 %

Utbyttepolitikk

SpareBank 1 Østlandet legger vekt på å gi sine eiere et konkurransedyktig og stabilt kontantutbytte, basert på god lønnsomhet og høy utbyttekapasitet. Banken har som mål å utbetale 50 prosent av hvert års overskudd etter skatt som utbytte til egenkapitalbeveiseierne og som kundeutbytte fra grunnfondskapitalen. Bankens langsiktige lønnsomhetsmål er en egenkapitalavkastning på 10 prosent. Målet for egenkapitalavkastningen er dermed litt lavere enn for sammenlignbare banker, noe som reflekterer SpareBank 1 Østlandets målsetting om å bevare den veletablerte posisjonen som landets mest solide regionale sparebank. Bankens målsetting for soliditet gjenspeiles i et langsiktig mål for ren kjernekapitaldekning på 16 prosent. Justert for ulikheter i nivået på kapitaldekning, har SpareBank 1 Østlandet historisk vært like lønnsom som sammenlignbare banker.

I tillegg til å være den mest solide regionale sparebanken, har SpareBank 1 Østlandet en høy andel utlån til personmarkedet samt en opprinnelig tilhørighet til Innlandet, som er en mindre konjunkturfølsom region enn landet for øvrig. Kombinasjonen av høy soliditet og en robust utlånsportefølje gir banken god kapasitet til å opprettholde den målsatte utbytteandelen, også i økonomiske nedgangstider.

Etter forslag fra styret, vedtar representantskapet hvert år andelen av overskuddet etter skatt som skal fordeles til egenkapitalbeveiseierne og grunnfondskapitalen som utbytte, forholdsmessig i henhold til egenkapitalens eierbrøk. Andelen som fordeles til grunnfondskapitalen utbetales normalt til kundene gjennom kundeutbytte. Ordningen med kundeutbytte forhindrer at egenkapitalbeveiseiernes eierandel i banken vannes ut. Egenkapitalbeveiseiernes andel av overskuddet fordeles mellom utbytte og utjevningfond. Ved fastsettelse av utbyttet tar representantskapet hensyn til forventet resultatutvikling i en normalisert markedsituasjon samt eventuelle regulatoriske endringer.

Note 17 Hendelser etter balansedagen

Det har ikke inntrådt hendelser etter balansedagen som er av vesentlig betydning for det avlagte delårsregnskapet.

Resultater fra kvartalsregnskapene

	3.kv 2018	2.kv 2018	1.kv 2018	4.kv 2017	3.kv 2017	2. kv 2017	1. kv 2017	4.kv 2016	3.kv 2016
<i>(Isolerte tall i mill. kroner)</i>									
Renteinntekter	864	844	811	820	809	823	787	786	765
Rentekostnader	340	333	316	318	310	331	322	333	323
Netto renteinntekter	524	511	495	501	498	491	464	452	442
Provisjonsinntekter	299	310	304	312	311	297	277	275	295
Provisjonskostnader	23	27	23	27	27	26	22	23	23
Andre driftsinntekter	40	51	42	29	42	45	53	43	37
Netto provisjons- og andre inntekter	316	334	323	315	325	316	308	295	310
Utbytte	0	0	12	0	0	2	9	0	1
Netto resultat fra eierinteresser	58	54	30	77	82	30	6	49	21
Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser	32	95	4	67	19	2	-14	17	30
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	90	149	45	143	100	34	0	66	53
Sum inntekter	930	994	864	959	923	841	773	813	805
Personalkostnader	259	247	258	308	233	237	232	253	27
Avskrivninger	24	32	23	22	21	21	21	22	19
Andre driftskostnader	173	190	169	220	179	221	184	201	168
Sum driftskostnader	457	468	449	550	433	478	437	477	214
Driftsresultat før tap på utlån og garantier	473	525	414	409	491	363	335	337	590
Tap på utlån og garantier	12	7	5	-13	14	5	-26	43	3
Driftsresultat før skatt	461	518	409	422	476	358	361	294	587
Skattekostnad	99	102	96	85	99	84	88	14	163
Resultat etter skatt	362	416	314	337	377	274	274	281	424
	3.kv 2018	2.kv 2018	1.kv 2018	4.kv 2017	3.kv 2017	2. kv 2017	1. kv 2017	4.kv 2016	3.kv 2016
Lønnsomhet									
Egenkapitalavkastning ¹⁾	10,8 %	12,9 %	9,9 %	10,4 %	12,0 %	9,0 %	9,3 %	9,6 %	15,3 %
Netto renteinntekter (rentenetto) ²⁾	1,73 %	1,75 %	1,81 %	1,85 %	1,85 %	1,88 %	1,85 %	1,79 %	1,75 %
Kostnadsprosent ³⁾	49,2 %	47,6 %	52,0 %	57,4 %	46,9 %	56,8 %	56,6 %	58,6 %	26,6 %
Balansetall									
Brutto utlån til kunder	98 259	96 040	92 818	90 460	88 945	87 528	84 901	82 945	81 336
Brutto utlån til kunder inkl utlån overført til kredittforetak ¹⁾	138 153	135 495	132 433	129 535	126 919	124 393	121 701	119 450	117 625
Utlånsvekst siste 12 mnd ¹⁾	10,5 %	9,7 %	9,3 %	9,1 %	9,4 %	10,4 %	91,6 %	89,5 %	90,1 %
Utlånsvekst siste 12 mnd inkl utlån overført til kredittforetak ¹⁾	8,9 %	8,9 %	8,8 %	8,4 %	7,9 %	8,0 %	95,8 %	95,4 %	99,9 %
Innskudd fra kunder	70 251	70 645	66 110	65 985	65 268	66 653	62 782	63 070	62 107
Innskuddsdekning ¹⁾	71,5 %	71,2 %	71,2 %	72,9 %	73,4 %	76,2 %	73,9 %	76,0 %	76,4 %
Innskuddsdekning inklusive lån overført til kredittforetak ¹⁾	50,9 %	52,1 %	49,9 %	50,9 %	51,4 %	53,6 %	51,6 %	52,8 %	52,8 %
Innskuddsvekst siste 12 mnd	7,6 %	6,0 %	5,3 %	4,6 %	5,1 %	6,4 %	86,4 %	88,5 %	87,9 %
Kvartalsvis gjennomsnittlig forvaltningskapital	120 455	116 840	111 205	107 316	106 982	104 757	101 749	100 679	100 301
Forvaltningskapital	121 319	119 592	114 088	108 321	106 312	107 652	101 861	101 640	99 720
Forretningskapital ¹⁾	161 212	159 047	153 703	147 396	144 286	144 517	138 661	138 145	136 009
Tap og mislighold									
Tap på utlån i perioden i prosent av brutto utlån ¹⁾	0,0 %	0,0 %	0,0 %	-0,1 %	0,1 %	0,0 %	-0,1 %	0,2 %	0,0 %
Brutto misligholdte engasjement i prosent av brutto utlån ¹⁾	0,4 %	0,3 %	0,2 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,4 %
Brutto øvrige tapsutsatte engasjement i prosent av brutto utlån ¹⁾	0,2 %	0,2 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %
Netto misligholdte og tapsutsatte eng. i prosent av brutto utlån ¹⁾	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,5 %
Soliditet									
Ren kjernekapitaldekning	15,9 %	16,1 %	16,2 %	16,8 %	16,9 %	16,7 %	16,7 %	16,9 %	17,5 %
Kjernekapitaldekning	16,7 %	16,9 %	17,0 %	17,7 %	17,8 %	17,6 %	17,6 %	17,9 %	18,3 %
Kapitaldekning	18,7 %	19,3 %	19,4 %	20,5 %	19,9 %	19,9 %	19,3 %	20,3 %	20,2 %
Netto ansvarlig kapital	14 077	14 288	14 028	14 138	13 423	13 440	12 649	12 656	9 608

1) Alternative resultatmål er definert i eget kapittel.

2) Rentenetto i kvartalet i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital i perioden.

3) Sum driftskostnader i prosent av sum inntekter (isolert for kvartalet).

Alternative resultatmål

SpareBank 1 Østlandet sine alternative resultatmål (APM) er utarbeidet i henhold til ESMA sine retningslinjer for APM-er og er nøkkeltall som har til hensikt å gi nyttig tilleggsinformasjon til regnskapet. Disse nøkkeltallene er enten justerte nøkkeltall eller nøkkeltall som ikke er definert under IFRS eller annen lovgivning og er ikke nødvendigvis direkte sammenlignbare med tilsvarende nøkkeltall hos andre selskaper. APM-ene har ikke til hensikt å være et substitutt for regnskapstall som utarbeides etter IFRS og skal heller ikke tillegges mer vekt enn disse regnskapstallene, men har blitt inkludert i den finansielle rapporteringen for å gi en fylligere beskrivelse av bankens prestasjoner. Videre representerer APM-ene viktige måltall for hvordan ledelsen styrer virksomheten.

Ikke-finansielle nøkkeltall og finansielle nøkkeltall som er regulert av IFRS eller annen lovgivning er ikke definert som APM-er. SpareBank 1 Østlandets APM-er benyttes både i oversikten over hovedtall og i styrets beretning, samt i regnskapspresentasjoner og prospekter. Alle APM-er vises med tilsvarende sammenligningstall for tidligere perioder.

Utlåns- og innskuddsmarginer for Morbanken beregnes i forhold til daglig gjennomsnitt av utlån til- og innskudd fra kunder. For alle andre hovedtall og APM-er som beregnes ved hjelp av gjennomsnittlige balansestørrelser, så beregnes gjennomsnittlig balansestørrelse som gjennomsnittet av inngående balanse for den aktuelle perioden og utgående balanse for hvert av kvartalene i perioden.

Alternative resultatmål	Definisjon
Egenkapitalavkastning etter skatt	$\frac{(\text{Resultat etter skatt} - \text{Renteutgifter etter skatt på hybridkapital}) \times \left(\frac{\text{Act}}{\text{Act}}\right)}{\text{Gjennomsnittlig egenkapital} - \text{Gjennomsnittlig hybridkapital}}$
Underliggende bankdrift	Res. før tap – Nto. res. fra finansielle eiendeler og forpliktelser – Ekstraordinære poster
Kostnadsprosent	$\frac{\text{Sum driftskostnader}}{\text{Sum inntekter}}$
Utlånsmargin	Vektet gjennomsnittlig kunderente på utlån til kunder og utlån overført til kredittforetak – Gjennomsnittlig NIBOR 3 MND
Innskuddsmargin	Gj. snittlig NIBOR 3 MND – Vektet gj. snittlig kunderente på innskudd fra kunder
Netto rentemargin	Utlånsmargin + Innskuddsmargin
Netto renteinntekter inklusive provisjoner fra kredittforetak	Netto renteinntekter + Provisjonsinntekter fra kredittforetak
Forvaltningskapital	Sum eiendeler
Forretningskapital	Sum eiendeler + Lån overført til kredittforetak
Brutto utlån inklusive utlån overført til kredittforetak	Utlån til og fordringer på kunder + Lån overført til kredittforetak
Innskuddsdekning	$\frac{\text{Innskudd fra og gjeld til kunder}}{\text{Brutto utlån til kunder}}$
Innskuddsdekning inklusive utlån overført til kredittforetak	$\frac{\text{Innskudd fra og gjeld til kunder}}{\text{Brutto utlån til kunder} + \text{Lån overf. til kred. foretak}}$
Utlånsvekst siste 12 måneder	$\frac{\text{Brutto utlån til kunder}}{\text{Brutto utlån til kunder for 12 måneder siden}} - 1$
Utlånsvekst siste 12 måneder inklusive utlån overført til kredittforetak	$\frac{\text{Bto. utlån til kunder} + \text{Lån overf. til kred. foretak}}{\text{Bto. utlån til kunder for 12 mnd. siden} + \text{Lån overf. til kred. foret. for 12 mnd. siden}} - 1$

Alternative resultatmål	Definisjon
Innskuddsvekst siste 12 måneder	$\frac{\text{Innskudd fra og gjeld til kunder}}{\text{Innskudd fra og gjeld til kunder for 12 måneder siden}} - 1$
Tap på utlån i prosent av brutto utlån	$\frac{(\text{Tap på utlån og garantier}) \times \left(\frac{\text{Act}}{\text{Act}}\right)}{\text{Brutto utlån til kunder}}$
Brutto misligholdte engasjement i prosent av brutto utlån	$\frac{\text{Brutto misligholdte engasjement over 90 dager}}{\text{Brutto utlån til kunder}}$
Brutto øvrige tapsutsatte engasjement i prosent av brutto utlån	$\frac{\text{Brutto øvrige tapsutsatte engasjement som ikke er misligholdt}}{\text{Brutto utlån til kunder}}$
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement i prosent av brutto utlån	$\frac{\text{Netto misligholdte engasjement} + \text{Netto andre tapsutsatte engasjement}}{\text{Brutto utlån til kunder}}$
Avsetningsgrad for misligholdte engasjementer	$\frac{\text{Individuelle nedskrivninger på misligholdte engasjementer}}{\text{Brutto misligholdte engasjementer over 90 dager}}$
Avsetningsgrad for øvrige tapsutsatte engasjementer	$\frac{\text{Individuelle nedskrivninger på øvrige tapsutsatte engasjementer}}{\text{Brutto øvrige tapsutsatte engasjementer}}$
Egenkapitalprosent	$\frac{\text{Sum egenkapital}}{\text{Sum eiendeler}}$
Bokført egenkapital per EK-bevis konsern	$\frac{(\text{Sum EK} - \text{Min. int.} - \text{Gavefond} - \text{Hybridkap.} + \text{Tot. betalte renter på hybridkap.}) \times \text{Eierandelsbrøk}}{\text{Antall utstedte egenkapitalbevis}}$
Pris/resultat per EK-bevis	$\frac{\text{Børskurs på egenkapitalbevisene}}{\text{Resultat per egenkapitalbevis} \times \left(\frac{\text{Act}}{\text{Act}}\right)}$
Pris/Bokført egenkapital	$\frac{\text{Børskurs på egenkapitalbevisene}}{\text{Bokført EK per EK} - \text{bevis konsern}}$
Gjennomsnittlig LTV (Loan to value)	$\frac{\text{Gjennomsnittlig lånebeløp på utlån til kunder}}{\text{Gjennomsnittlig markedsverdi på sikekrhetsstilte eiendeler}}$
Utlån overført til kredittforetak	Utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS og som dermed er fraregnet fra balansen
Act/Act	$\frac{\text{Totalt antall dager i året (365 eller 366)}}{\text{Antall dager hittil i år}}$
Ekstraordinære poster	Identifiserte kostnader som er vurdert å skyldes engangshendelser

Finanskalender 2019

Føreløpig årsregnskap 2018	Fredag 8. februar
Årsrapport	Torsdag 28. mars
Ex. Utbytte	Fredag 29. mars
Utbetaling av utbytte	Tirsdag 9. april
1. kvartal 2019	Onsdag 8. mai
2. kvartal 2019	Tirsdag 6. august
3. kvartal 2019	Fredag 25. oktober

*Vi tar forbehold om eventuelle endringer av datoer for offentliggjøring.
Opplysningene er informasjonspliktig etter verdipapirhandelloven § 5-1.*

Stilleperioden varer fra femte bankdag i et nytt kvartal og til kvartalsrapporten blir offentliggjort. I denne perioden vil det ikke være noen kontakt mellom Investor Relations og pressen, investorer, analytikere eller andre markedsaktører.

Kontaktinformasjon

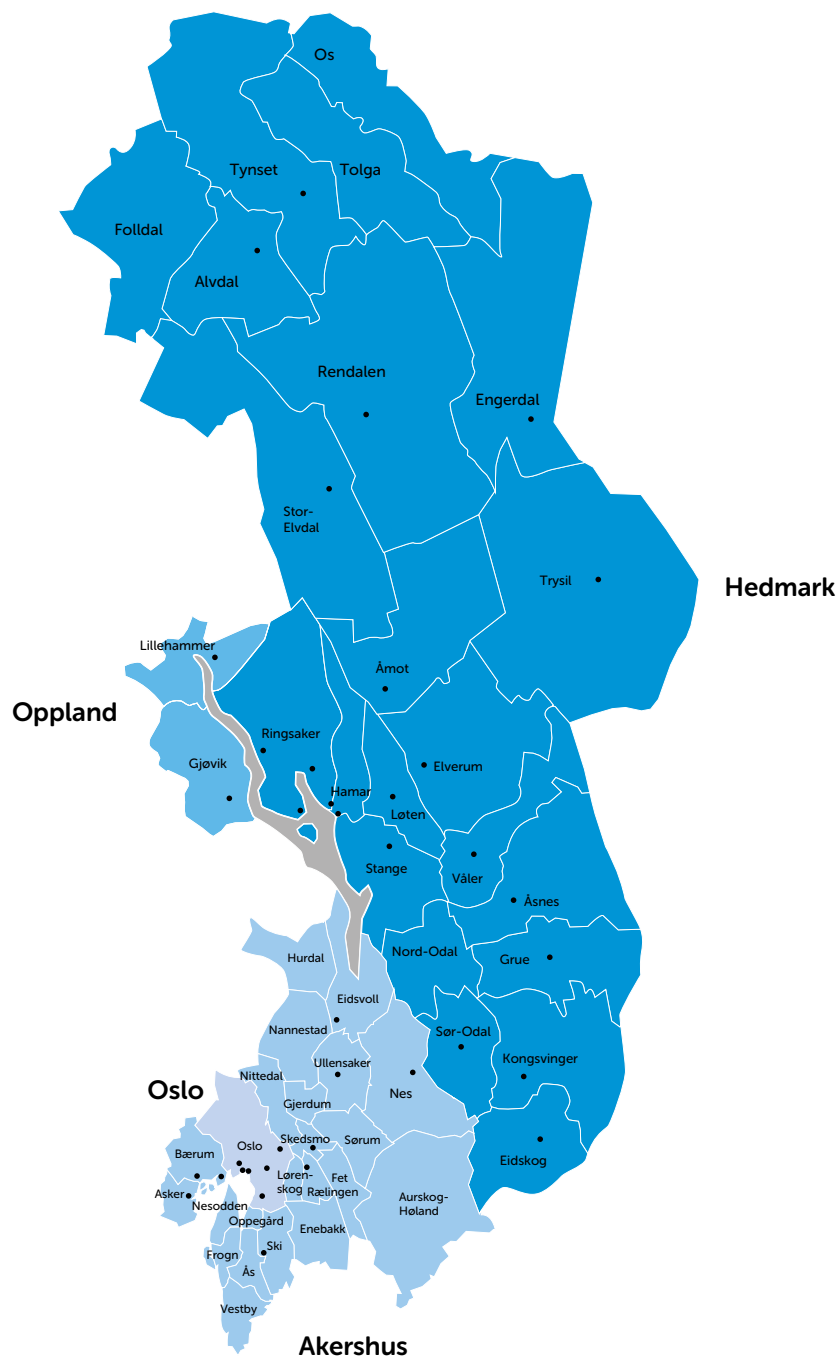
Richard Heiberg
Administrerende direktør
Tel.: +47 902 06 018
richard.heiberg@sb1ostlandet.no

Geir-Egil Bolstad
Finansdirektør
Tel.: +47 918 82 071
geir-egil.bolstad@sb1ostlandet.no

Runar Hauge
IR-kontakt
Tel.: +47 482 95 659
Runar.hauge@sb1ostlandet.no

Konsernadministrasjon

Strandgata 15, 2317 Hamar
Postboks 203, 2302 Hamar
Telefon 915 02999

Organisasjonsnummer 920 426 530

sb1ostlandet.no